

Uplatnenie absolventov vysokých škôl na trhu práce

Porovnávacia správa za absolventov dennej a externej formy štúdia

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Bratislava

2021

Uplatnenie absolventov vysokých škôl na trhu práce

Porovnávacía správa za absolventov dennej a externej formy štúdia

Autor publikácie: Tomáš Filčák

Centrum vedecko-technických informácií SR
Odbor metodiky a tvorby informácií školstva
Oddelenie vysokého školstva
Staré grunty 52
842 44 Bratislava 4
www.cvtisr.sk

Obsah

Zoznam tabuliek	3
Zoznam grafov	5
Použité skratky a symboly	6
Zoznam slovenských vysokých škôl a skratky názvov	7
Úvod	8
1. Cieľ a štruktúra porovnávacej správy	9
1.1. Zber údajov a miera návratnosti	9
1.2. Základné charakteristiky výberového súboru	9
2. Hodnotenie kvality dosiahnutého vysokoškolského vzdelania	12
2.1. Predstavy o budúcom uplatnení absolventov a prínos vysokej školy v nasmerovaní absolventov do pracovného života	12
2.2. Hodnotenie vedomostí a zručností nadobudnutých počas štúdia na vysokej škole.....	13
2.3. Celkové hodnotenie výberu vysokej školy a vyštudovaného odboru na základe doterajších pracovných skúseností absolventov.....	14
2.4. Štúdium absolventov v zahraničí.....	16
3. Pracovné aktivity vysokoškolských absolventov	18
3.1. Práca počas štúdia na vysokej škole.....	18
3.1.1. Špecifiká práce počas štúdia na vysokej škole	22
3.1.2. Hodnotenie prínosu nadobudnutých skúseností z práce počas štúdia pre kariéru a osobný rozvoj absolventov	26
3.2. Prvá práca absolventov po ukončení štúdia.....	29
3.3. Aktuálna pracovná situácia absolventov	34
3.4. Práca absolventov v zahraničí	45
3.5. Nepracujúci absolventi	46
3.6. Spokojnosť absolventov s prácou a obavy zo straty práce	49
3.7. Problémy absolventov pri hľadaní práce.....	52
3.8. Príjem absolventov.....	53
4. Ďalšie vzdelávanie	58
5. Hlavné zistenia prieskumu.....	60

Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka 1 – Zloženie súboru .....</i>	9
<i>Tabuľka 2 – Predstavy absolventov o budúcom povolání pred štúdiom na VŠ (v %) .....</i>	12
<i>Tabuľka 3 – Predstavy absolventov o budúcom povolání počas štúdia na VŠ (v %) .....</i>	12
<i>Tabuľka 4 – Predstavy absolventov o budúcom povolání po štúdiu na VŠ (v %).....</i>	13
<i>Tabuľka 5 – Užitočnosť študijného programu pre oblasť .....</i>	14
<i>Tabuľka 6 – Využitelnosť poznatkov z VŠ v súčasnej práci (v %) .....</i>	15
<i>Tabuľka 7 – Dĺžka trvania študijného pobytu v zahraničí podľa formy štúdia (v %) .....</i>	16
<i>Tabuľka 8 – Podiel na financovaní študijných a životných nákladov denných a externých absolventov podľa roku ukončenia štúdia (v %) .....</i>	21

<i>Tabuľka 9 – Podiel na financovaní študijných a životných nákladov denných a externých absolventov podľa pohlavia (v %) .....</i>	<i>21</i>
<i>Tabuľka 10 – Pracovná aktivita vykonávaná počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %) .....</i>	<i>24</i>
<i>Tabuľka 11 – Počet mesiacov venovaných práci počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %) .....</i>	<i>24</i>
<i>Tabuľka 12 – Prínos z práce počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia pre budúcu kariéru (v %).....</i>	<i>27</i>
<i>Tabuľka 13 – Prínos z práce počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia pre osobný rozvoj (v %) .....</i>	<i>28</i>
<i>Tabuľka 14 – Dôvody pre neskoršie hľadanie práce podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>29</i>
<i>Tabuľka 15 – Charakter prvej práce podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>30</i>
<i>Tabuľka 16 – Dĺžka hľadania prvej práce podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>30</i>
<i>Tabuľka 17 – Spôsob nájdenia prvej práce podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>32</i>
<i>Tabuľka 18 – Dĺžka zotrvania v prvej práci podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>33</i>
<i>Tabuľka 19 – Dôležitosť nadobudnutého stupňa vzdelania pre prvú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>33</i>
<i>Tabuľka 20 – Dôležitosť odboru pre prvú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabuľka 21 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia a skupiny odborov (v %)....</i>	<i>36</i>
<i>Tabuľka 22 – Spôsob nájdenia aktuálneho zamestnania podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>37</i>
<i>Tabuľka 23 – Pôsobenie absolventov v organizácii podľa odvetvia a formy štúdia (v %) .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabuľka 24 – Pôsobenie absolventov v odvetví podľa formy štúdia a pohlavia (v %).....</i>	<i>39</i>
<i>Tabuľka 25 – Pôsobenie absolventov v odvetví podľa formy štúdia a typu VŠ (v %).....</i>	<i>40</i>
<i>Tabuľka 26 – Dôležitosť nadobudnutého stupňa vzdelania pre súčasnú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabuľka 27 – Dôležitosť odboru pre súčasnú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>43</i>
<i>Tabuľka 28 – Pozícia v organizácii podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabuľka 29 – Typ pracovného pomeru absolventov v súčasnej dobe podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabuľka 30 – Motivácia k hľadaniu práce v zahraničí podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>45</i>
<i>Tabuľka 31 – Súčasná situácia absolventov podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>47</i>
<i>Tabuľka 32 – Doba nezamestnanosti absolventov podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabuľka 33 – Najčastejšie spôsoby odchodu absolventov z posledného zamestnania podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>48</i>
<i>Tabuľka 34 – Faktory ovplyvňujúce odchod absolventov zo zamestnania podľa formy štúdia (v %) ...</i>	<i>49</i>
<i>Tabuľka 35 – Dôvody nespokojnosti so súčasným zamestnaním podľa formy štúdia (v %).....</i>	<i>50</i>
<i>Tabuľka 36 – Ťažkosti pri hľadaní práce podľa formy štúdia (v %) .....</i>	<i>52</i>
<i>Tabuľka 37 – Diskriminačné správanie počas hľadania práce (v %).....</i>	<i>53</i>
<i>Tabuľka 38 – Priemerný a mediánový príjem podľa formy štúdia .....</i>	<i>54</i>
<i>Tabuľka 39 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %) ...</i>	<i>54</i>
<i>Tabuľka 40 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a pohlavia (v %).....</i>	<i>55</i>
<i>Tabuľka 41 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a typu VŠ (v %) .....</i>	<i>56</i>
<i>Tabuľka 42 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a stupňa vzdelania (v %) .....</i>	<i>57</i>
<i>Tabuľka 43 – Ďalšie vzdelávanie za posledných 12 mesiacov (v %) .....</i>	<i>58</i>
<i>Tabuľka 44 – Dôvody pre ďalšie vzdelávanie (v %).....</i>	<i>59</i>

Zoznam grafov

Graf 1 – Absolventi podľa roku ukončenia štúdia a formy štúdia	10
Graf 2 – Absolventi podľa pohlavia a formy štúdia	10
Graf 3 – Absolventi podľa typu VŠ a formy štúdia	10
Graf 4 – Absolventi podľa stupňa dosiahnutého vzdelania a formy štúdia	11
Graf 5 – Absolventi podľa skupiny odborov a formy štúdia	11
Graf 6 – Absolventi podľa kraja trvalého bydliska a formy štúdia	11
Graf 7 – Vedomosti a zručnosti absolventov podľa ich uplatnenia na trhu práce	14
Graf 8 – Hodnotenie výberu VŠ	15
Graf 9 – Hodnotenie výberu odboru	15
Graf 10 – Štúdium v zahraničí podľa formy štúdia	16
Graf 11 – Prínos skúsenosti zo zahraničného študijného pobytu pre kariéru absolventov podľa formy štúdia	17
Graf 12 – Prínos skúsenosti zo zahraničného študijného pobytu pre osobný rozvoj absolventov podľa formy štúdia	17
Graf 13 – Vykonať pracovnej aktivity počas štúdia podľa formy štúdia	18
Graf 14 – Podiel na financovaní životných a študijných nákladov absolventov dennej a externej formy počas štúdia (Podpora rodičov)	19
Graf 15 – Podiel na financovaní životných a študijných nákladov absolventov dennej a externej formy počas štúdia (Vlastná práca)	19
Graf 16 – Študentská pôžička	20
Graf 17 – Štipendium	20
Graf 18 – Pracovná aktivita vykonávaná dennými a externými absolventmi počas štúdia na vysokej škole	23
Graf 19 – Čas venovaný práci počas štúdia podľa formy štúdia	23
Graf 20 – Prínos skúseností nadobudnutých prácou počas štúdia pre kariéru denných a externých absolventov	26
Graf 21 – Prínos skúseností nadobudnutých prácou počas štúdia pre osobný rozvoj denných a externých absolventov	27
Graf 22 – Využitie absolventskej praxe podľa formy štúdia	31
Graf 23 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia (v %)	35
Graf 24 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia a pohlavia	35
Graf 25 – Miesto súčasného pracoviska absolventov podľa formy štúdia (v %)	38
Graf 26 – Pôsobenie absolventov v organizácii podľa veľkosti (v %)	41
Graf 27 – Dôležitosť vzdelania pre súčasnú prácu absolventov	42
Graf 28 – Počet zamestnávateľov od ukončenia vysokoškolského štúdia doteraz podľa formy štúdia (v %)	43
Graf 29 – Hľadanie práce v zahraničí podľa formy štúdia (v %)	45
Graf 30 – Obdobie strávené prácou v zahraničí od štúdia na VŠ až do súčasnosti (v %)	46
Graf 31 – Absolventi evidovaní na úrade práce podľa formy štúdia (v %)	48
Graf 32 – Spokojnosť so súčasným zamestnaním podľa formy štúdia absolventov (v %)	49
Graf 33 – Obavy zo straty práce v blízkej dobe podľa formy štúdia (v %)	51
Graf 34 – Hľadanie nového pracovného uplatnenia podľa formy štúdia (v %)	51
Graf 35 – Dostupnosť informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania podľa formy štúdia	58

Použité skratky a symboly

SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
NACE	Klasifikácia ekonomických činností a produkcie
VŠ	Vysoké školy/vysoká škola
BA	Bratislavský kraj
BB	Banskobystrický kraj
KE	Košický kraj
NR	Nitriansky kraj
PO	Prešovský kraj
TN	Trenčiansky kraj
TT	Trnavský kraj
ZA	Žilinský kraj
I. stupeň	prvý stupeň VŠ štúdia (Bc., ISCED 6)
II. stupeň	druhý stupeň VŠ štúdia (Mgr., Ing., ap., ISCED 7)
III. stupeň	tretí stupeň VŠ štúdia (PhD., ISCED 8)

Zoznam slovenských vysokých škôl a skratky názvov

	Skratka	Úplný názov vysokej školy
Verejné vysoké školy	AU Banská Bystrica	Akadémia umení v Banskej Bystrici
	EU Bratislava	Ekonomická univerzita v Bratislave
	KU Ružomberok	Katolícka univerzita v Ružomberku
	PU Prešov	Prešovská univerzita v Prešove
	SPU Nitra	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
	STU Bratislava	Slovenská technická univerzita v Bratislave
	TU Košice	Technická univerzita v Košiciach
	TU Zvolen	Technická univerzita vo Zvolene
	TUAD Trenčín	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
	TvU Trnava	Trnavská univerzita v Trnave
	UJS Komárno	Univerzita J. Selyeho
	UK Bratislava	Univerzita Komenského v Bratislave
	UKF Nitra	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
	UMB Banská Bystrica	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
	UPJŠ Košice	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
	UCM Trnava	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
	UVLF Košice	Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
	VŠMU Bratislava	Vysoká škola múzických umení v Bratislave
	VŠVU Bratislava	Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
	ŽU Žilina	Žilinská univerzita v Žiline
AM Bratislava	Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave	
Súkromné vysoké školy	BISLA Bratislava	Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
	DTI Dubnica nad Váhom	Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom
	HUAJA Banská Štiavnica	Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta – Banská Štiavnica, s. r. o., odborná vysoká škola
	PEVŠ Bratislava	Paneurópska vysoká škola
	SEVŠ Skalica	Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
	VŠBM Košice	Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
	VŠEMVS Bratislava	Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave
	VŠGU Bratislava	Vysoká škola Goethe UNI Bratislava
	VŠM Trenčín	Vysoká škola manažmentu v Trenčíne
	VŠMP ISM Prešov	Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove
	VŠ Danubius Sládkovičovo	Vysoká škola Danubius (predtým Vysoká škola v Sládkovičove)
	VŠZaSP Bratislava	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
	Štátne VŠ	AO Liptovský Mikuláš
APZ Bratislava		Akadémia Policajného zboru v Bratislave
SZU Bratislava		Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Úvod

Prieskum Absolvent vysokej školy (ďalej Absolvent 2019) sa uskutočnil na prelome rokov 2019 – 2020, pričom jeho cieľovou skupinou boli absolventi slovenských vysokých škôl, ktorí úspešne ukončili vysokoškolské štúdium v rokoch 2014 a 2018 v dennej alebo externej forme štúdia na prvom, druhom a treťom stupni terciárneho vzdelávania. Zadávateľom projektu bolo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, realizovaný bol Centrom vedecko-technických informácií SR.

Cieľom prieskumu je dlhodobé mapovanie vývoja uplatniteľnosti absolventov slovenských vysokých škôl na trhu práce, pričom nadväzuje na predchádzajúce kolá prieskumov, ktoré boli realizované v rokoch 2008 a 2013.

Ciele výskumnej úlohy možno špecifikovať nasledovne:

- ✓ zmapovať pohyb absolventov po ukončení štúdia na vysokej škole na trhu práce,
- ✓ analyzovať podmienky a možnosti uplatnenia absolventov vzhľadom na získané vedomosti a zručnosti z vysokoškolského štúdia,
- ✓ zmapovať potreby a taktiež bariéry zamestnávania mladej vysokokvalifikovanej pracovnej sily,
- ✓ priniesť poznatky, ktoré by umožňovali inovovať študijné programy tak, aby zohľadňovali vývoj na trhu práce a problémy, s ktorými sú konfrontovaní absolventi pri hľadaní prvého zamestnania.

1. Cieľ a štruktúra porovnávacej správy

Témou predkladanej správy je porovnanie vysokoškolských absolventov vzhľadom na formu štúdia (dennú a externú). Cieľom porovnávacej správy je popísať zistené rozdiely primárne medzi dennými a externými absolventmi, v prípadoch, v ktorých je to možné, budú rozdiely detailnejšie analyzované z ohľadom na porovnávacie znaky (rok ukončenia štúdia, pohlavie, typ vysokej školy, stupeň vzdelania, trvalé bydlisko – kraj a skupinu odborov).

- ✓ Úvodné kapitoly správy sú venované obdobiu pôsobenia absolventov na vysokej škole a ich retrospektívnemu pohľadu na prínos vysokej školy v ich profesijnom uplatnení a v účasti na pracovných aktivitách počas štúdia.
- ✓ Jadro správy sa zameriava na popisovanie uplatniteľnosti absolventov na trhu práce, mapuje ich cestu od prvej pracovnej skúsenosti, cez súčasnú situáciu na trhu práce až po spokojnosť so zamestnaním, problémy s uplatnením na trhu práce a príjem absolventov.
- ✓ Záver správy tvorí stručný pohľad do možností ďalšieho vzdelávania absolventov a zhrnutie najdôležitejších zistení prieskumu.

1.1. Zber údajov a miera návratnosti

Respondenti boli do prieskumu Absolvent 2019 vybraní pomocou náhodného výberu. V rámci výberového súboru bolo oslovených 39 917 respondentov s ukončeným vzdelaním v rokoch 2014 a 2018 so žiadosťou o vyplnenie online dotazníka. Respondenti boli oslovení prostredníctvom listu, ktorý bol zaslaný na adresu bydliska z doby ich štúdia na vysokej škole, v ktorom bol uvedený odkaz (absolvent.cvtisr.sk) a QR kód na anonymný online dotazník. Zber údajov prebiehal v období od druhej polovice decembra 2019 až do konca februára 2020.

S takýmto spôsobom oslovovania respondentov boli spojené aj určité problémy, napríklad neaktuálna adresa respondentov (adresa sa od doby štúdia absolventov na vysokej škole mohla zmeniť) a neexistencia registra vysokoškolských absolventov (mailové kontakty neboli dostupné, výzvy na vyplnenie dotazníka boli zasielané pomocou klasickej pošty), to mohlo mať za následok nižšiu mieru návratnosti.

Na dotazník odpovedalo celkovo 6 188 respondentov, čo predstavovalo mieru návratnosti na úrovni 16,2 %. Po vyčistení databázy bolo použiteľných pre štatistické a analytické spracovanie 4 664 dotazníkov, čo predstavovalo 12,2 % z celkového počtu oslovených respondentov.

1.2. Základné charakteristiky výberového súboru

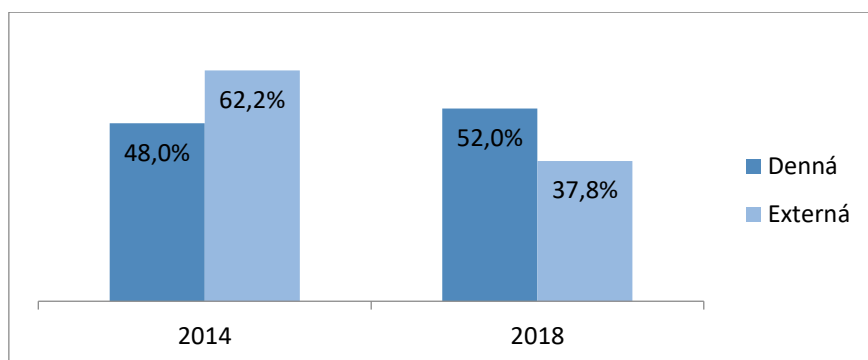
Pre potreby porovnávacej správy za denných a externých absolventov bolo pre ďalšie analýzy použitých celkovo 4 649 dotazníkov. Z tohto počtu bolo 3 854 dotazníkov od absolventov dennej formy a 795 od absolventov externej formy štúdia.

Tabuľka 1 – Zloženie súboru

	Počet	v %
Denní	3854	82,9
Externí	795	17,1
Spolu	4649	100,0

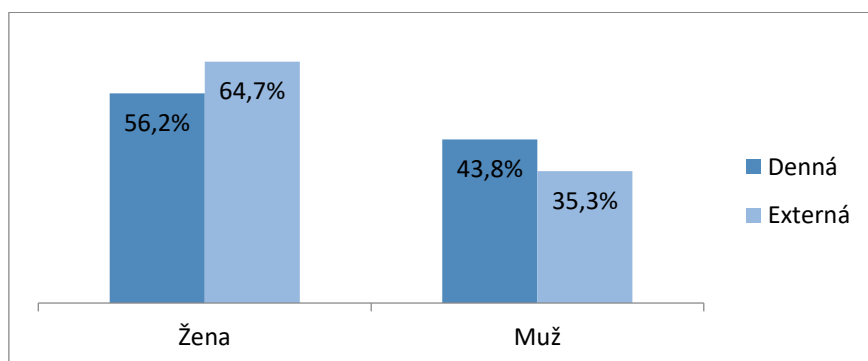
Do prieskumu bolo zapojených viac externistov s ukončeným vzdelaním v roku 2014 (62,2 %) a mierne viac denných absolventov z roku 2018 (52 %).

Graf 1 – Absolventi podľa roku ukončenia štúdia a formy štúdia

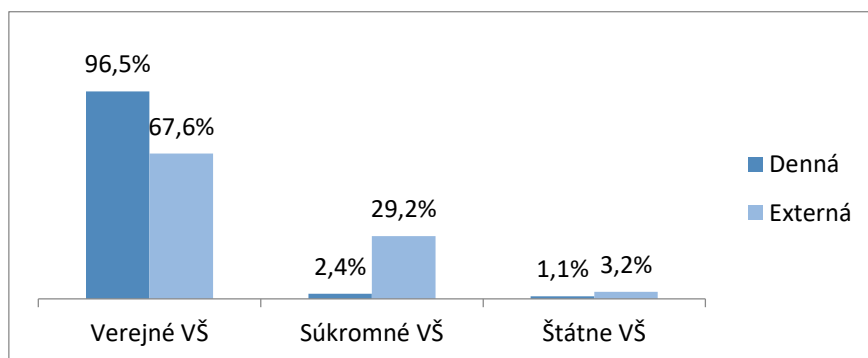
Z pohľadu pohlavia mali v prieskume najväčšie zastúpenie ženy (56,2 %, denných a 64,7 % externistiek).

Graf 2 – Absolventi podľa pohlavia a formy štúdia

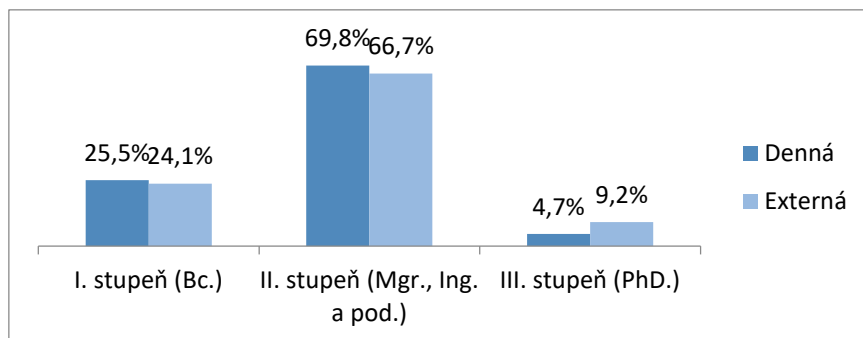
Najčastejšie boli v prieskume zastúpení respondenti s ukončenou verejnou vysokou školou (96,5 % denní a 67,6 % externí).

Graf 3 – Absolventi podľa typu VŠ a formy štúdia

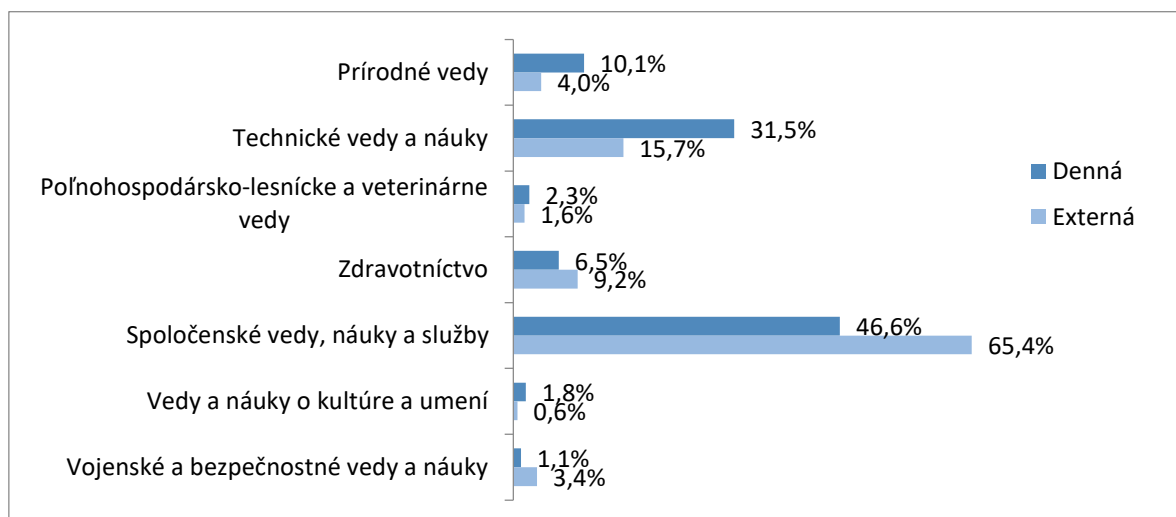
Najčastejším stupňom vzdelania medzi respondentmi participujúcimi na prieskume bol II. stupeň (denní – 69,8 % a externí – 66,7 %).

Graf 4 – Absolventi podľa stupňa dosiahnutého vzdelania a formy štúdia

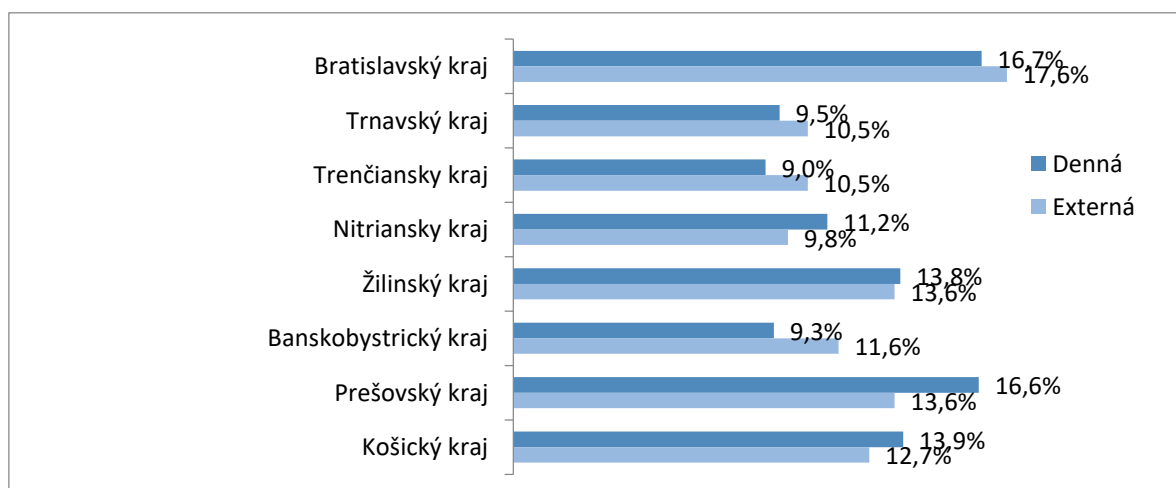
Vo výberovom súbore mali najväčšie zastúpenie respondenti zo skupiny odborov spoločenských vied, náuk a služieb (denní – 46,6 % a externí – 65,4 %).

Graf 5 – Absolventi podľa skupiny odborov a formy štúdia

Prieskumu sa zúčastnilo najviac absolventov s trvalým bydliskom v Bratislavskom kraji (denní – 16,7 % a externí 17,6 %).

Graf 6 – Absolventi podľa kraja trvalého bydliska a formy štúdia

2. Hodnotenie kvality dosiahnutého vysokoškolského vzdelania

V tejto kapitole zameriame pozornosť na obdobie pôsobenia absolventov na vysokej škole. Naším cieľom je poskytnúť stručný pohľad do tejto etapy života absolventov, aby sme dokázali lepšie pochopiť prínos štúdia na vysokej škole pre absolventov.

V nasledujúcich podkapitolách sa budeme zaoberať tým, či mali absolventi predstavu o svojom budúcom uplatnení resp. či im štúdium na vysokej škole pomohlo vyjasniť si predstavu o ich budúcom uplatnení, ako absolventi hodnotili vedomosti nadobudnuté štúdiom a ako absolventi hodnotia výber vysokej školy a odboru na základe skúseností z praxe.

2.1. Predstavy o budúcom uplatnení absolventov a prínos vysokej školy v nasmerovaní absolventov do pracovného života

Absolventi mali možnosť vyjadriť svoj pohľad na to, či disponovali nejakou predstavou o svojom budúcom uplatnení ešte predtým, ako začali študovať na vysokej škole. Z údajov vyplýva, že presnú predstavu o svojom budúcom povolání mali predovšetkým externisti (36,1 %), čo sa dalo očakávať vzhľadom na to, že externisti disponovali zamestnaním už pred štúdiom na vysokej škole. Absolventi dennej formy štúdia nemali jasnú predstavu (možnosť 4 a 5 – 29,3 %) o svojom budúcom uplatnení pred nástupom na vysokú školu.

Tabuľka 2 – Predstavy absolventov o budúcom povolání pred štúdiom na VŠ (v %)

	Denní	Externí
1 – úplná predstava	15,4	36,1
2	24,5	20,1
3	30,7	27,1
4	18,6	9,2
5 – žiadna predstava	10,7	7,6
Spolu	100,0	100,0

Absolventi mali ďalej možnosť uviesť, ako sa zmenili ich predstavy o budúcom uplatnení počas štúdia na vysokej škole. Môžeme pozorovať zmenu v predstavách o budúcom uplatnení absolventov. V prípade denných absolventov bola zmena pozitívna, viac ako polovica (možnosť 1 a 2 - 55,7 %) z nich uviedla, že počas štúdia získali nejakú predstavu o budúcom povolání po ukončení štúdia. Externistom nepomohlo pôsobenie na vysokej škole v získaní predstáv o budúcom uplatnení (v porovnaní s ich predstavami ešte pred nástupom na VŠ).

Tabuľka 3 – Predstavy absolventov o budúcom povolání počas štúdia na VŠ (v %)

	Denní	Externí
1 – úplná predstava	22,7	28,7
2	33,0	26,7
3	21,7	19,8
4	13,7	12,1
5 – žiadna predstava	8,9	12,6
Spolu	100,0	100,0

Nakoniec mali absolventi možnosť vyjadriť svoj pohľad na to, či im ukončené štúdium na vysokej škole pomohlo vyjasniť si predstavu o ich budúcom povolání. Zistenia boli pozitívne. Takmer dve tretiny denných absolventov (možnosť 1 a 2 - 64,6 %) uviedlo, že po ukončení štúdia mali dobrú predstavu o svojom budúcom uplatnení. Rovnako odpovedala aj väčšina absolventov externej formy štúdia (možnosť 1 a 2 - 58,0 %).

Tabuľka 4 – Predstavy absolventov o budúcom povolání po štúdiu na VŠ (v %)

	Denní	Externí
1 – úplná predstava	34,5	35,9
2	30,1	22,1
3	18,3	22,1
4	10,3	7,5
5 – žiadna predstava	6,8	12,4
Spolu	100,0	100,0

Môžeme konštatovať, že hlavne pre denných absolventov bolo štúdium na vysokej škole prínosné pre ich ďalšie uplatnenie na trhu práce. Je potrebné zdôrazniť, že hoci denní absolventi pred nástupom na vysokú školu nemali jasnú predstavu o svojom budúcom povolání, práve vďaka štúdiu získali dôležité predstavy o tom, kde sa po ukončení štúdia uplatnia. To potvrdzujú aj prezentované údaje, iba 15,4 % denných absolventov malo predstavu o budúcom povolání pred štúdiom na vysokej škole, počas štúdia to už bolo 22,7 % a po ukončení štúdia to bolo 34,5 %. Z pohľadu externistov môžeme konštatovať, že ich predstavy o budúcom povolání boli ovplyvnené štúdiom na vysokej škole iba minimálne.

2.2. Hodnotenie vedomostí a zručností nadobudnutých počas štúdia na vysokej škole

Respondentom bola predložená batéria otázok o tom, ako vnímajú užitočnosť vysokoškolského štúdia (resp. konkrétneho študijného programu) pre určité oblasti (sú uvedené v nasledujúcej tabuľke).

Údaje naznačujú, že respondenti vnímali získané vedomosti a zručnosti ako užitočné hlavne pre oblasti ako ďalšie vzdelávanie (denní - 67,7 % a externí - 65,5 %), osobný rozvoj (denní - 66,7 % a externí - 75,2 %), budúcu kariéru (denní - 62,0 % a externí - 62,4 %) a súčasnú prácu (denní - 56,9 % a externí - 61,7 %).

Naopak, najmenej užitočné bolo vysokoškolské vzdelanie pre absolventov v oblastiach ako osvojenie podnikateľských zručností (denní – 18,8 % a externí – 26,1 %), zvýšenie záujmu o politiku (denní – 25,2 % a externí – 29,0 %) a získanie IT zručností (denní – 26,0 % a externí – 19,7 %).

Tabuľka 5 – Užitočnosť študijného programu pre oblasť

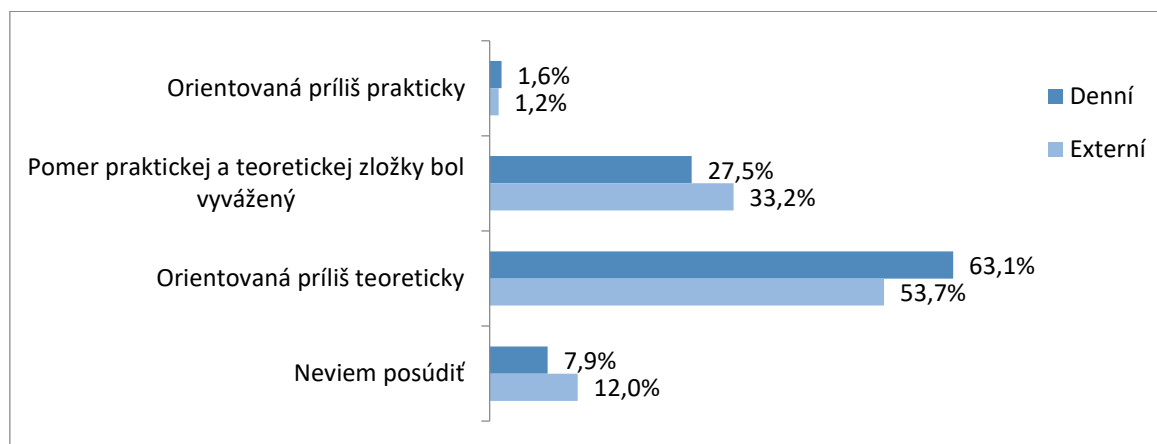
	Denní		Externí	
	Užitočné	Neužitočné	Užitočné	Neužitočné
Ďalšieho vzdelávania	67,7	32,3	65,5	34,5
Súčasnú prácu	56,9	43,1	61,7	38,3
Budúcu kariéru	62,0	38,0	62,4	37,6
Sociálnych zručností	50,9	49,1	60,7	39,3
Podnikateľských zručností	18,8	81,2	26,1	73,9
Gramotnosti (písanie článkov, reportov a pod.)	50,9	49,1	51,8	48,2
Matematických zručností	34,8	65,2	28,3	71,7
Zručností v oblasti IT	26,0	74,0	19,7	80,3
Vodcovských zručností	32,4	67,6	39,1	60,9
Osobného rozvoja	66,7	33,3	75,2	24,8
Zvýšenia záujmu o politiku	25,2	74,8	29,0	71,0
Budovania sociálnych kontaktov	56,0	44,0	61,2	38,8

*Respondenti mohli odpovedať na viacero možností.

Respondenti mali možnosť uviesť, aký charakter mali nadobudnuté vedomosti a zručnosti štúdiom na vysokej škole s ohľadom na ich uplatnenie na trhu práce.

Podľa údajov väčšina absolventov (63,1 % denných a 53,7 % externých) uviedla, že ich poznatky boli orientované príliš teoreticky. Približne tretina absolventov (27,5 % denných a 33,2 % externých) považovala získané vedomosti a zručnosti z hľadiska teoretického a praktického osvojenia za vyvážené.

Graf 7 – Vedomosti a zručnosti absolventov podľa ich uplatnenia na trhu práce

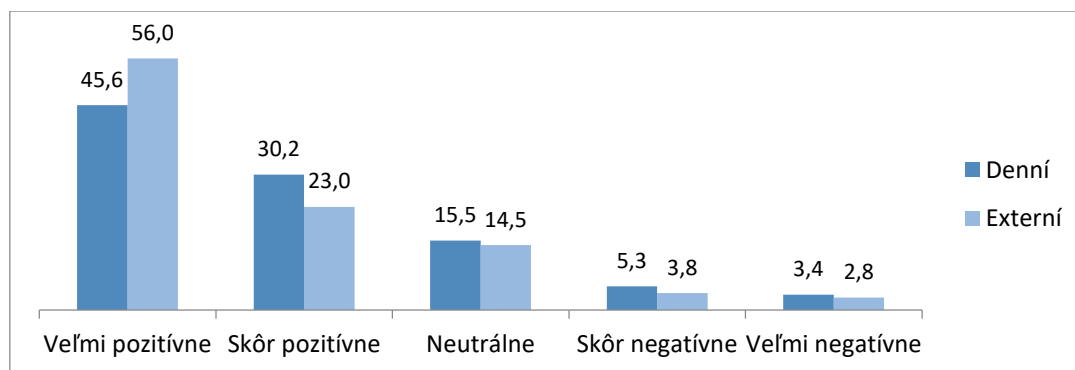

2.3. Celkové hodnotenie výberu vysokej školy a vyštudovaného odboru na základe doterajších pracovných skúseností absolventov

Medzi najprínosnejšie zistenia prieskumu patrilo sledovanie toho, ako absolventi po skúsenostiach z praxe hodnotili výber vysokej školy a študovaného odboru – ide o akúsi spätnú väzbu absolventov.

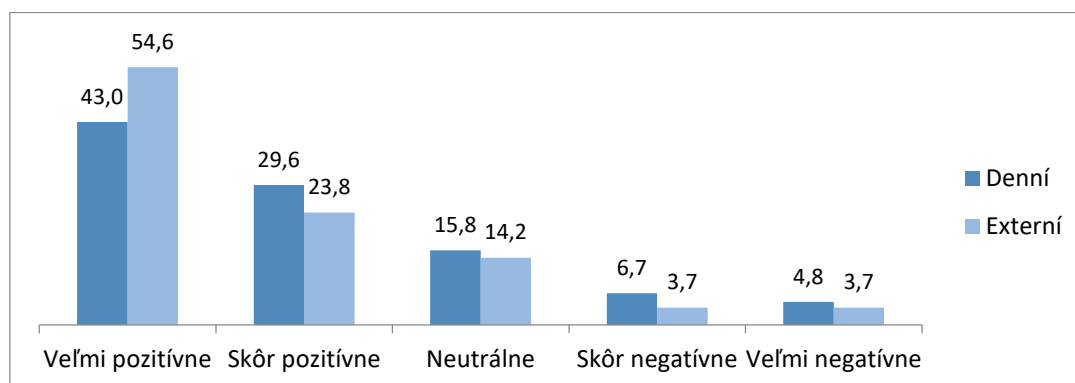
Podľa údajov hodnotila prevažná časť absolventov (75,8 % denných a 79 % externých) výber vysokej školy pozitívne (spolu veľmi pozitívne a skôr pozitívne). Iba malý podiel absolventov (8,7 % denných a 6,6 % externých) hodnotil výber vysokej školy negatívnejšie (spolu veľmi negatívne a skôr negatívne).

Graf 8 – Hodnotenie výberu VŠ

Podobné zistenia boli zaznamenané aj v prípade výberu študijného odboru. Absolventi (72,6 % denných a 78,4 % externých) jeho výber vnímali väčšinou pozitívne (spolu veľmi pozitívne a skôr pozitívne).

Graf 9 – Hodnotenie výberu odboru

Zo zistení vyplýva, že väčšina absolventov (72,7 % denných a 74,9 % externých, možnosť 1 a 2 spolu) dokázala vo svojej súčasnej práci nejakým spôsobom využiť poznatky nadobudnuté štúdiom na vysokej škole. Z tohto pohľadu preto možno hodnotiť výber vysokej školy aj odboru absolventmi pozitívne.

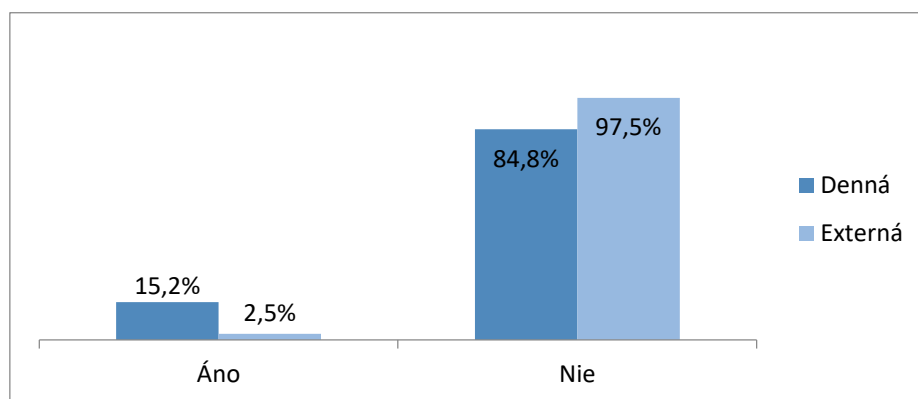
Tabuľka 6 – Využitelnosť poznatkov z VŠ v súčasnej práci (v %)

	Denní	Externí
1 – úplne využité	29,5	39,0
2	43,2	35,9
3	20,2	17,4
4	5,1	4,7
5 – úplne nevyužité	2,1	3,0
Spolu	100,0	100,0

2.4. Štúdium absolventov v zahraničí

Respondenti mali uviesť, či počas štúdia strávili nejaký čas štúdiom v zahraničí. Z výsledkov vyplýva, že v zahraničí počas štúdia nepôsobilo mnoho študentov. V zahraničí študovali viac absolventi denne formy štúdia (15,2 %) než externisti (2,5 %).

Graf 10 – Štúdium v zahraničí podľa formy štúdia

Medzi ďalšími znakmi boli zistené iba malé rozdiely. Na zahraničnom študijnom pobyte sa najčastejšie počas štúdia zúčastnili denní absolventi končiaci štúdium v roku 2014 (15,5 %), ženy (16,5 %), zo štátnych vysokých škôl (19,5 %), s III. stupňom vzdelania (46,9 %), odboru vied o kultúre a umení (28,6 %), s trvalým bydliskom v Bratislavskom kraji (23,3 %).

Je zrejmé, že ak už respondenti študovali v zahraničí, tak tam pôsobili najčastejšie kratšie obdobie (3 až 6 mesiacov), uviedla to väčšina respondentov (69,8 % denných a 55,0 % externých).

Tabuľka 7 – Dĺžka trvania študijného pobytu v zahraničí podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
0 - 2 mesiace	15,4	30,0
3 - 6 mesiacov	69,8	55,0
7 - 12 mesiacov	11,3	5,0
viac ako 12 mesiacov	3,6	10,0
Spolu	100,0	100,0

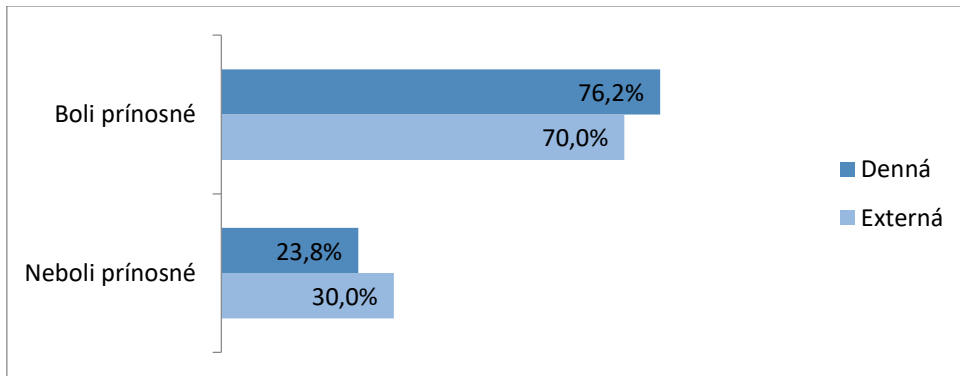
*Iba absolventi pôsobiaci počas štúdia v zahraničí.

V prieskume sa ďalej zisťovalo, do akej miery boli skúsenosti nadobudnuté zahraničným študijným pobytom prínosné pre budúcu kariéru a osobný rozvoj absolventov. Nakoľko v prípade absolventov externej formy štúdia nebola zaznamenaná vysoká účasť na zahraničnom študijnom pobyte, budú výsledky prezentované v stručnej podobe.

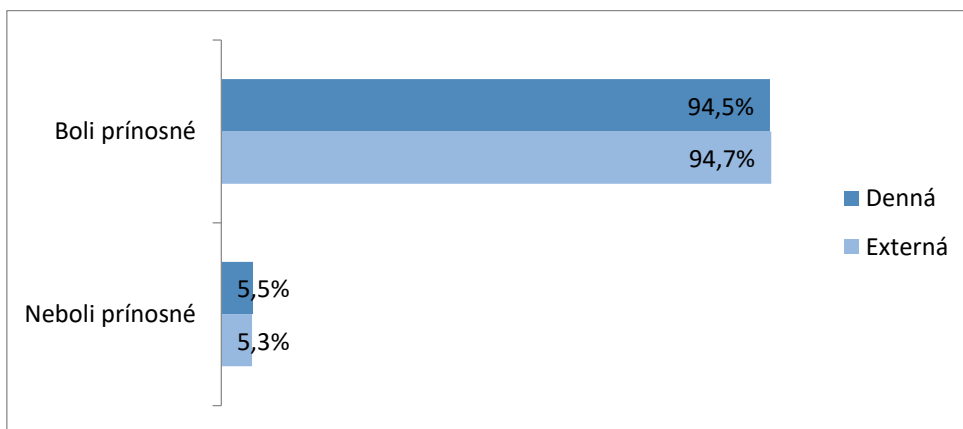
Štúdium v zahraničí bolo mierne viac prínosné pre budúcu kariéru denných absolventov (76,2 %) než externistov (70,0 %).

Graf 11 – Prínos skúsenosti zo zahraničného študijného pobytu pre kariéru absolventov podľa formy štúdia

Zahraničný študijný pobyt bol prínosný pre osobný rozvoj absolventov bez ohľadu na formu štúdia.

Graf 12 – Prínos skúsenosti zo zahraničného študijného pobytu pre osobný rozvoj absolventov podľa formy štúdia

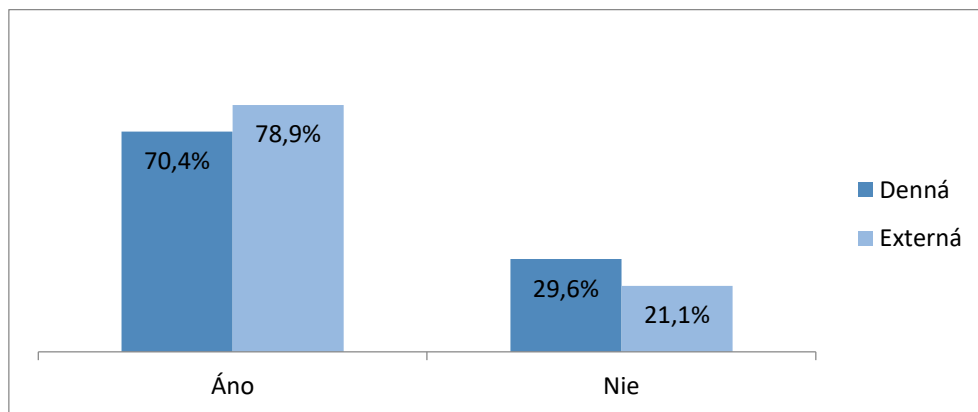
3. Pracovné aktivity vysokoškolských absolventov

3.1. Práca počas štúdia na vysokej škole

V záujme komplexného preskúmania uplatnenia vysokoškolských absolventov na trhu práce sme zamerali pozornosť najskôr na pracovné aktivity¹ absolventov počas ich štúdia na vysokej škole. Zaoberať sa touto fázou života absolventov bolo prínosné, keďže tieto aktivity mohli pozitívne ovplyvniť ich uplatnenie po ukončení štúdia.

Z prieskumu vyplýva, že prevažná časť absolventov počas štúdia vykonávala nejakú pracovnú aktivitu. Z nasledujúcej tabuľky je zrejmé, že pracovalo mierne viac absolventov externej (78,9 %) než dennej (70,4 %) formy vysokoškolského štúdia. Keď zoberieme do úvahy špecifiká štúdia externej formy (pravidelné vykonávanie pracovných aktivít), tak údaje naznačujú, že práca počas štúdia bola pre denných absolventov veľmi dôležitá, takmer sa vyrovnali externistom (aspoň v účasti na pracovnej aktivite).

Graf 13 – Vykonávanie pracovnej aktivity počas štúdia podľa formy štúdia

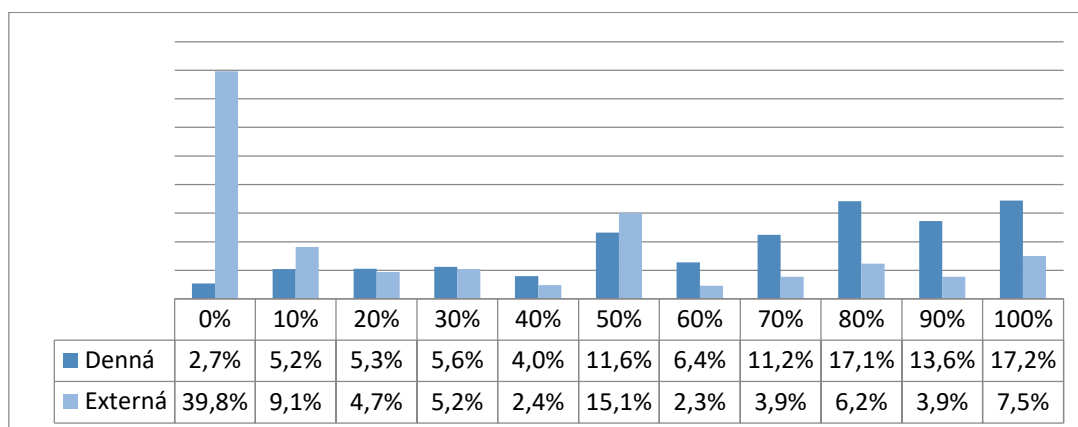

Nasledujúce grafy zobrazujú, do akej miery sa podieľali na financovaní životných a študijných nákladov absolventov: rodičia, vlastná práca, študentská pôžička a štipendium. Respondenti mali možnosť vyjadriť v percentách nakoľko boli uvedené spôsoby významné pre financovanie ich nákladov počas štúdia (0 % - žiadny podiel na financovaní; 100 % - úplné financovanie nákladov).

Podľa očakávaní boli zdroje plynúce z podpory rodičov dôležité hlavne pre denných absolventov, väčšina z nich (59,1 %) si týmto spôsobom financovala 70 % až 100 % nákladov, avšak rovnaký rozsah výdavkov si financovalo týmto spôsobom iba 21,5 % externistov. Z údajov tiež vyplýva, že veľký podiel externistov (39,8 %) uviedol, že rodičia sa vôbec nepodieľali na financovaní ich životných a študijných nákladov počas štúdia.

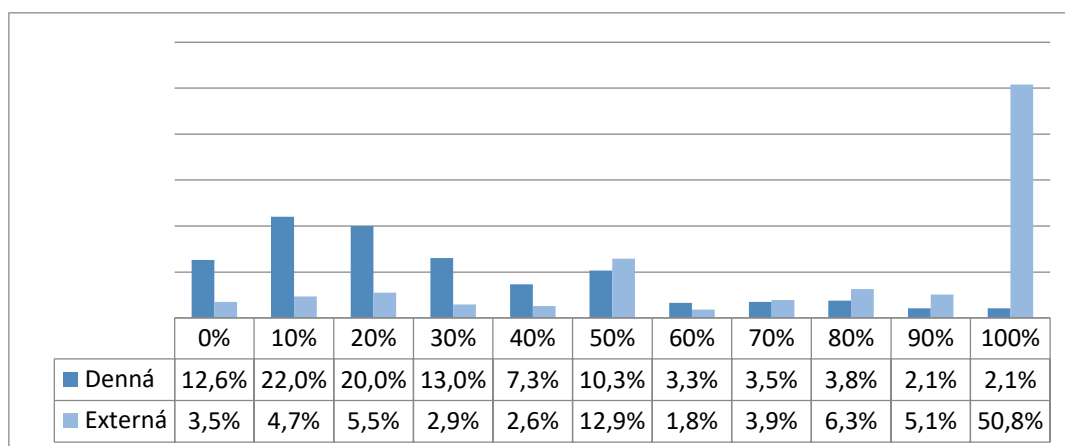
¹ Pod pracovnou aktivitou, rozumieme činnosť človeka, za ktorú mu prislúcha finančná odmena.

Graf 14 – Podiel na financovaní životných a študijných nákladov absolventov dennej a externej formy počas štúdia (Podpora rodičov)

Ako bolo skôr uvedené, počas štúdia pracoval podobne veľký podiel denných aj externých absolventov. Nasledujúci graf výstižne ilustruje, že pracovné aktivity denných absolventov boli vykonávané v menšej intenzite ako v prípade externistov. Väčšina absolventov dennej formy (55,0 %) si vlastnou prácou počas štúdia financovala 10 % až 30 % životných a študijných nákladov. Naopak asi polovica (50,8 %) absolventov externej formy si rovnakým spôsobom financovala 100 % svojich nákladov. Z uvedeného vyplýva, že hoci počas štúdia pracovali približne rovnako denní ako externí absolventi, tak vlastná práca bola výrazne viac prínosná pre externistov, než pre denných absolventov (aspoň v prípade financovania životných a študijných nákladov počas štúdia).

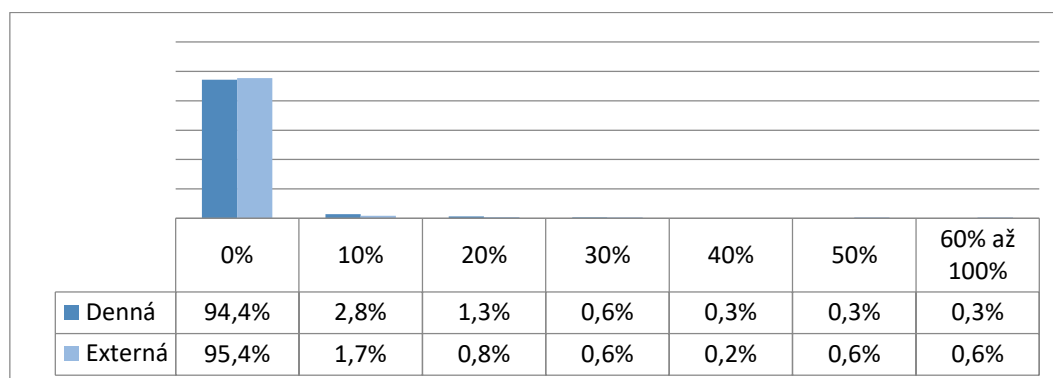
Graf 15 – Podiel na financovaní životných a študijných nákladov absolventov dennej a externej formy počas štúdia (Vlastná práca)

Ďalšie spôsoby financovania nákladov absolventov počas ich štúdia na vysokej škole neboli významné.

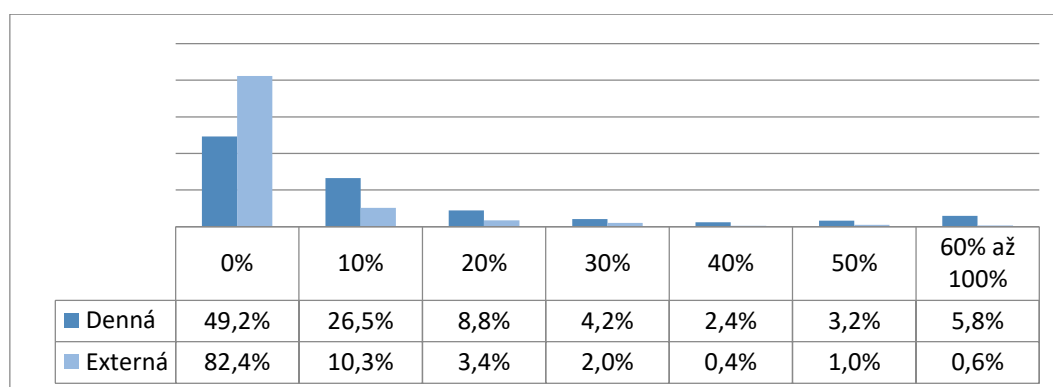
Študentská pôžička nebola takmer absolventmi využívaná, resp. ak bola, tak sa na financovaní nákladov podieľala iba minimálne.

Graf 16 – Študentská pôžička

Štipendium bolo využívané na financovanie životných a študijných nákladov iba v zanedbateľnej miere. Z absolventov, ktorí mali k dispozícii tento zdroj financovania ním pokrývali asi 10 % nákladov, uviedlo to 26,5 % denných a 10,3 % externých absolventov.

Graf 17 – Štipendium

Pri ďalších analýzach bola pozornosť zameraná na financovanie nákladov denných a externých absolventov s príspevom podpory od rodičov a vlastnej práce, nakoľko ďalšie možnosti (štipendium a študentská pôžička) boli ako spôsob financovania nákladov zastúpené iba minimálne.

Rozdiely vo financovaní životných a študijných nákladov pomocou podpory od rodičov boli zaznamenané hlavne pri denných absolventoch z roku 2014 (52,9 %) oproti tým z roku 2018 (43,1 %), ktorí týmto spôsobom pokrývali 80 % až 100 % nákladov. V prípade externistov bolo zrejmé, že táto forma podpory pre nich nemala významný prínos pri pokrývaní nákladov.

Vlastnou prácou si financovali kompletne (100 %) životné a študijné náklady počas štúdia najmä absolventi externej formy končiaci v roku 2014 (51,6 %) oproti tým z roku 2018 (48,8 %). V prípade denných absolventov pôsobil tento spôsob financovania nákladov skôr doplnkovo.

Tabuľka 8 – Podiel na financovaní študijných a životných nákladov denných a externých absolventov podľa roku ukončenia štúdia (v %)

			0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
Podpora rodičov	D	2014	2,7	3,9	4,2	5,0	3,7	10,8	6,0	10,8	17,7	14,9	20,3
		2018	2,8	6,3	6,3	6,2	4,5	12,4	6,8	11,5	16,4	12,4	14,3
	E	2014	40,1	9,0	5,7	5,2	3,5	13,6	3,0	4,1	4,6	3,0	8,2
		2018	38,7	9,7	3,4	5,0	0,8	17,6	1,3	2,9	8,4	5,5	6,7
Vlastná práca	D	2014	14,0	24,4	19,7	13,3	6,9	9,9	2,8	2,9	2,7	1,4	2,0
		2018	11,3	19,7	20,2	12,7	7,7	10,7	3,7	4,2	4,9	2,7	2,1
	E	2014	3,7	3,0	4,5	2,8	3,0	12,7	1,9	3,7	7,5	5,6	51,6
		2018	3,5	7,7	7,0	2,4	2,1	13,6	1,7	4,2	4,5	4,5	48,8

Finančnú podporu rodičov využívali mierne viac ženy (49,7 %) než muži (45,3 %) dennej formy štúdia, financovali si ňou veľkú väčšinu svojich nákladov (80 % až 100 %). Externisti takýto zdroj financovania nákladov väčšinou nevyužívali resp. ním bola financovaná iba malá čas nákladov absolventov.

Výrazný rozdiel vo využívaní zdrojov z vlastnej práce na financovanie životných a študijných nákladov bol zaznamenaný podľa pohlavia. Absolventi dennej formy (ženy – 43,7 % a muži – 40,2 %) si zväčša financovali týmto spôsobom 10 % až 20 % svojich nákladov, oproti absolventom externej formy (ženy – 51,4 % a muži – 51,9 %), ktorí si rovnakou aktivitou financovali svoje kompletne náklady (100 %) počas štúdia.

Tabuľka 9 – Podiel na financovaní študijných a životných nákladov denných a externých absolventov podľa pohlavia (v %)

			0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
Podpora rodičov	D	Ženy	2,7	5,4	5,3	5,5	3,0	11,8	6,3	10,4	16,6	14,6	18,5
		Muži	2,9	5,4	5,6	5,7	5,1	11,1	6,4	12,6	17,6	12,3	15,4
	E	Ženy	38,3	8,9	5,3	5,3	2,7	15,4	1,5	3,3	4,7	4,2	10,4
		Muži	44,4	10,1	4,2	5,8	2,1	12,2	2,6	3,7	7,9	4,2	2,6
Vlastná práca	D	Ženy	14,1	24,3	19,4	12,5	6,4	9,9	2,7	3,3	3,8	1,8	1,9
		Muži	10,7	19,5	20,7	14,8	7,7	10,2	4,3	3,6	3,9	2,6	2,2
	E	Ženy	5,7	4,0	3,3	3,1	1,9	13,0	1,7	4,3	6,6	5,0	51,4
		Muži	-	5,5	8,1	1,7	3,0	11,5	3,0	4,3	5,5	5,5	51,9

Medzi ďalšími skúmanými znakmi boli zistené menšie rozdiely, preto budú prezentované iba stručne.

Podľa typu vysokej školy bola finančná podpora rodičov najvýznamnejšia pre denných absolventov súkromných vysokých škôl. Až 32,2 % týchto absolventov uviedlo, že takouto podporou financovali kompletne životné a študijné náklady. Pre externistov bol tento typ podpory menej významný, polovicu svojich nákladov ním financovali najmä externisti súkromných (16,0 %) a verejných (15,1 %) vysokých škôl.

Vlastná práca ako zdroj financovania (kompletných - 100 %) nákladov bola najdôležitejšia pre absolventov externej formy štúdia a zvlášť pre respondentov zo štátnych vysokých škôl (73,9 %). Denní absolventi si touto formou financovali zväčša menšiu časť nákladov (10 % až 30 %).

Finančná podpora rodičov bola dôležitá hlavne pre denných absolventov I. a II. stupňa, vďaka tejto podpore financovala väčšina respondentov (asi 55 % I. aj II. stupňa) väčšinu (70 % až 100 %) životných a študijných nákladov. Pre externistov mal tento zdroj financovania nákladov iba doplnkový charakter, väčšinou ním financovali menej ako polovicu svojich nákladov. Vo všeobecnosti platí, že tomuto zdroju financovania neprikladali veľký význam respondenti s nadobudnutým III. stupňom vzdelania (denní aj externí).

Vlastnou prácou si vo veľkej miere (100 %) financovali životné a študijné náklady prevažne externisti s nadobudnutým I. a II. stupňom (55,7 % resp. 50,5 %), než absolventi dennej formy štúdia, tí si väčšinou rovnakým spôsobom financovali menšiu časť svojich nákladov (10 % až 30 %).

Z pohľadu skupín odborov boli rodičmi vo významnej miere (90 % až 100 %) finančne podporovaní najmä denní absolventi zdravotníctva a poľnohospodárstva.

Vlastnou prácou si denní absolventi financovali menšiu časť nákladov (10 % až 20 %) oproti externistom, ktorí si vďaka vlastnej práci dokázali financovať väčšinu nákladov (70 % až 100 %).

Podľa trvalého bydliska disponovali najväčšou podporou od rodičov (100%) denní absolventi z Banskobystrického (19,0 %) a Prešovského (18,9 %) kraja, v prípade externistov to boli absolventi zo Žilinského kraja (10,8 %).

Vlastná práca mala doplnkový charakter financovania životných a študijných nákladov (10 % až 30 %) pre väčšinu (približne 55 %) denných absolventov, bez ohľadu na to, kde sa nachádzal ich trvalý pobyt. V prípade externistov mala vlastná práca významnejšie postavenie pri financovaní nákladov, veľkú časť z nich (90 % až 100 %) si financovala viac ako polovica respondentov.

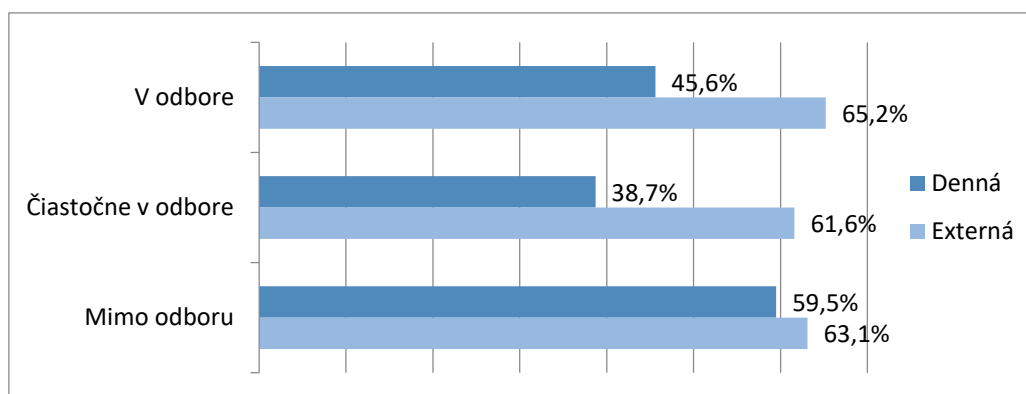
3.1.1. Špecifiká práce počas štúdia na vysokej škole

V predchádzajúcej časti sme analyzovali účasť absolventov na pracovných aktivitách počas štúdia a ako boli tieto aktivity pre absolventov užitočné z hľadiska financovania nákladov resp. aké iné zdroje financovania využívali pri pokrývaní nákladov počas štúdia. V nasledujúcej časti zameriame pozornosť na to, či oblasť, v ktorej počas štúdia absolventi pracovali súvisela (čiastočne súvisela alebo vôbec nesúvisela) so študovaným odborom, koľko času venovali absolventi pracovným aktivitám počas štúdia a ako hodnotili absolventi nadobudnuté skúsenosti z tejto práce pre svoju budúcu kariéru a osobný rozvoj.

Z nasledujúcich grafov možno konštatovať, že počas štúdia v odbore pracovali najmä externisti (65,2%) oproti denným absolventom (45,6 %). Absolventi dennej formy počas štúdia vykonávali najmä prácu, ktorá nesúvisela s ich študovaným odborom (59,5 %), v rovnakej oblasti pracovalo mierne viac externých absolventov (63,1 %).

Zaujímavým zistením je, že absolventi (denní aj externí) vykonávali počas štúdia prácu prevažne na krátke obdobie (0 až 2 mesiace) alebo dlhé obdobie (viac ako 12 mesiacov), strednodobé vykonávanie práce bolo zastúpené iba minimálne (zväčša dennými absolventmi). Absolventi pracovali počas štúdia v prevažnej miere na Slovensku, práca v zahraničí nebola výrazne zastúpená.

Graf 18 – Pracovná aktivita vykonávaná dennými a externými absolventmi počas štúdia na vysokej škole

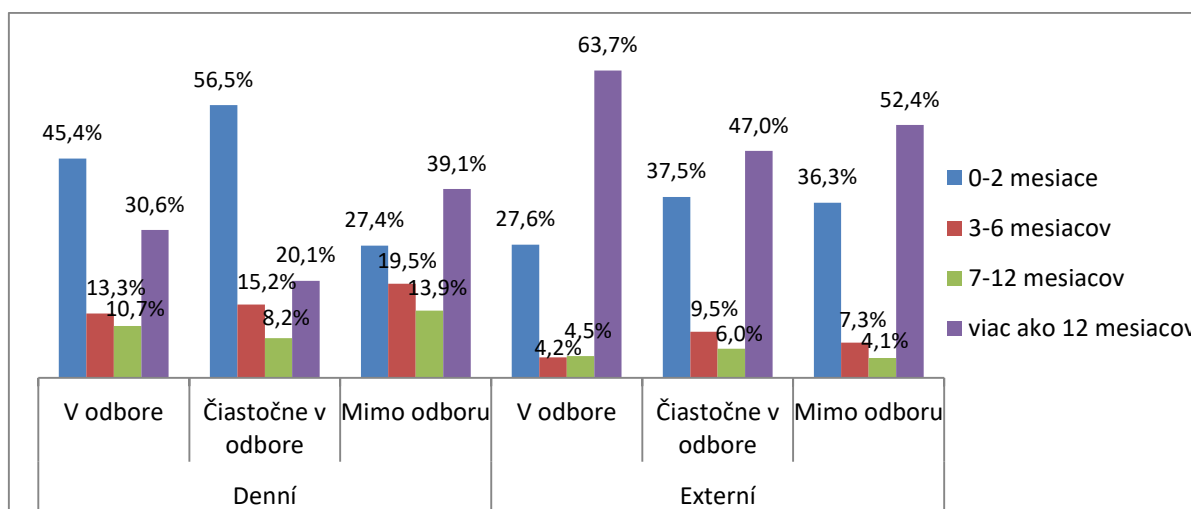

* Iba respondenti vykonávajúci pracovnú aktivitu počas štúdia.

Väčšina denných absolventov pracovala počas štúdia 0 až 2 mesiace v odbore, ktorý čiastočne súvisel so študovaným odborom na vysokej škole (56,5 %), relatívne vysoký podiel denných absolventov vykonával tiež prácu priamo v študovanom odbore (45,4 %). Dlhodobo (viac ako 12 mesiacov) pracovali denní absolventi najmä v práci, ktorá nesúvisela so študovaným odborom (39,1 %).

Najviac externistov pracovalo počas štúdia v odbore (63,7 %) dlhodobo (viac ako 12 mesiacov), v prípade krátkodobej pracovnej aktivity (0 až 2 mesiace) prevažovala práca absolventov čiastočne v odbore (37,5 %), resp. mimo študovaného odboru (36,3 %).

Graf 19 – Čas venovaný práci počas štúdia podľa formy štúdia

Na základe formy a roku ukončenia štúdia môžeme pozorovať, že výkon pracovných aktivít počas štúdia v odbore má medzi absolventmi rastúcu tendenciu. Absolventi dennej formy z roku 2018 (49,1 %) pracovali počas štúdia v odbore vo väčšej miere než denní absolventi z roku 2014 (41,5 %), podobne tomu bolo aj pri externistoch (absolventi z roku 2014 – 63,9 % a 2018 – 66,8 %). Taktiež aj práca počas štúdia v príbuznom odbore bola viac vykonávaná absolventmi z roku 2018, dennými (41,9 %) aj externými (66,3 %) v porovnaní s absolventmi končiacimi v roku 2014 (denní 34,9 %; externí 58,5 %). Mimo študovaného odboru počas štúdia pracovali mierne viac denní absolventi z roku 2018 (60,2 %) a externisti z roku 2014 (64,7 %).

Tabuľka 10 – Pracovná aktivita vykonávaná počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %)

Pracovná aktivita			Na Slovensku	V zahraničí
V študovanom odbore	Denní	2014	41,5	1,8
		2018	49,1	2,2
	Externí	2014	63,9	2,0
		2018	66,8	3,6
V príbuznom odbore	Denní	2014	34,9	3,0
		2018	41,9	2,7
	Externí	2014	58,5	2,1
		2018	66,3	2,4
Nesúvisiaca zo študovaným odborom	Denní	2014	58,9	8,0
		2018	60,2	7,5
	Externí	2014	64,7	5,7
		2018	60,9	6,8

Z údajov je zrejmé, že absolventi dennej formy štúdia venovali práci počas štúdia skôr menej času (0 až 2 mesiace) oproti externistom, ktorí pôsobili v danej práci dlhodobo (viac ako 12 mesiacov). Denní absolventi (z roku 2014 – 58,7 % a 2018 – 54,7 %) pracovali počas štúdia najmä v príbuznom odbore, a to krátke obdobie (0 až 2 mesiace). Za pozornosť stojí aj zistenie, že krátkodobá práca denných absolventov v odbore sa medzi rokmi 2014 a 2018 znížila (zo 48,5 % na 42,9 %) a naopak, dlhodobá práca v odbore sa mierne zvýšila (z 27,5 % na 33,3 %), to môže mať pozitívny dôsledok pre budúce uplatnenie absolventov na trhu práce. Externí absolventi (z roku 2014 – 61,3 % a 2018 – 68,0 %) pracovali počas štúdia najčastejšie v odbore dlhodobo (viac ako 12 mesiacov), tiež môžeme pozorovať mierny pokles krátkodobého (0 až 2 mesiace) vykonávania tejto aktivity (z 30,8 % v roku 2014 na 22,4 % v roku 2018).

Tabuľka 11 – Počet mesiacov venovaných práci počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %)

Pracovná aktivita			0 až 2 mesiace	3 až 6 mesiacov	7 až 12 mesiacov	viac ako 12 mesiacov
V študovanom odbore	Denní	2014	48,5	13,6	10,4	27,5
		2018	42,9	12,8	11,0	33,3
	Externí	2014	30,8	3,2	4,7	61,3
		2018	22,4	5,9	3,7	68,0
V príbuznom odbore	Denní	2014	58,7	14,5	8,4	18,4
		2018	54,7	15,8	7,9	21,6
	Externí	2014	41,2	8,5	6,2	44,1
		2018	31,6	11,1	5,3	52,0
Nesúvisiaca so študovaným odborom	Denní	2014	25,3	19,5	14,7	40,5
		2018	29,3	19,3	13,3	38,1
	Externí	2014	33,6	7,3	3,3	55,8
		2018	40,7	7,4	5,6	46,3

V prípade ostatných znakov boli zaznamenané menšie rozdiely.

V študovanom odbore pracovali počas štúdia na Slovensku najviac absolventi externej formy (ženy – 65,8 %; muži – 62,4 %) oproti absolventom dennej formy (muži - 49,2 %; ženy - 41,8 %), avšak v prípade externistov to bolo pochopiteľné vzhľadom na povahu externej formy štúdia na vysokej škole. Mimo odboru pracovalo počas štúdia výrazne viac denných študentov – viac žien (63,3 %) než mužov (55,3 %). V odbore pracovali počas štúdia krátkodobo (0 až 2 mesiace) najmä ženy v dennej forme štúdia (48,1 %) oproti mužom (42,7 %), v prípade externistov vykonávali rovnakú prácu, avšak dlhodobo (viac ako 12 mesiacov) mierne viac ženy (64,2 %) než muži (62,5 %). V práci mimo študovaného odboru pracovali dlhodobo (viac ako 12 mesiacov) skôr ženy (dennej aj externej formy) (44,6 % resp. 57,2 %) než muži (32,7 % resp. 48,4 %).

Počas štúdia pracovali na Slovensku v odbore najmä denní absolventi súkromných vysokých škôl (54,3 %), ale v prípade externistov to boli hlavne absolventi štátnych vysokých škôl (70,8 %). Prácu mimo študovaného odboru počas štúdia vykonávali väčšinou denní absolventi verejných vysokých škôl (59,7 %) a externisti zo súkromných vysokých škôl (65,8 %). Krátkodobo (0 až 2 mesiace) pracovali v odbore počas štúdia hlavne denní absolventi štátnych vysokých škôl (53,1 %), medzi externistami to boli rovnako absolventi štátnych vysokých škôl (85,7 %), avšak danú prácu vykonávali dlhodobo (viac ako 12 mesiacov). Prácu mimo odboru štúdia dlhšie obdobie (viac ako 12 mesiacov) vykonávali denní absolventi zo štátnych vysokých škôl (59,3 %), v prípade externistov to boli absolventi verejných vysokých škôl (54,8 %).

V prípade nadobudnutého stupňa vzdelania pracovali počas štúdia v odbore, na Slovensku mierne viac absolventi dennej formy, III. stupňa (46,1 %). Naopak takúto prácu vykonávali spomedzi externistov väčšinou absolventi I. stupňa (67,1 %). Mimo študovaného odboru na Slovensku počas štúdia pracovali hlavne denní absolventi II. stupňa (61,2 %) a tiež externisti II. stupňa (66,2 %) štúdia. Krátkodobo (0 až 2 mesiace) pracovali počas štúdia v odbore skôr denní absolventi II. stupňa (47,1 %), oproti externým (29,1 %). Dlhodobu (viac ako 12 mesiacov) pracovali počas štúdia v odbore najmä absolventi externej formy III. stupňa vzdelania (78,0 %) oproti denným (42,9 %).

Podľa skupiny študovaných odborov pracovali počas štúdia na Slovensku v odbore najmä absolventi dennej formy vied o kultúre a umení (62,7 %) a technických vied (57,3 %), v prípade externej formy to boli absolventi zdravotníctva (80,9 %) a spoločenských vied (64,3 %). V uvedenej práci počas štúdia pôsobili krátkodobo (0 až 2 mesiace) najmä denní absolventi prírodných vied (68,4 %) a vojenských vied (54,8 %), v prípade externistov to boli hlavne absolventi technických vied (33,7 %).

Počas štúdia pracovali v odbore na Slovensku najviac denní absolventi s trvalým pobytom v Bratislavskom (51,9 %) a Žilinskom (48,0 %) kraji resp. externisti z Banskobystrického (74,2 %) a Košického (67,6 %) kraja. Práca v odbore počas štúdia na krátke obdobie (0 až 2 mesiace) bola typická pre denných absolventov s bydliskom v Banskobystrickom kraji (53,7 %) a externistov zo Žilinského kraja (36,1 %). Dlhodobú prácu v odbore (viac ako 12 mesiacov) vykonávali najmä denní absolventi z Bratislavského kraja (36,1 %) a externí absolventi z Prešovského (74,6 %) kraja.

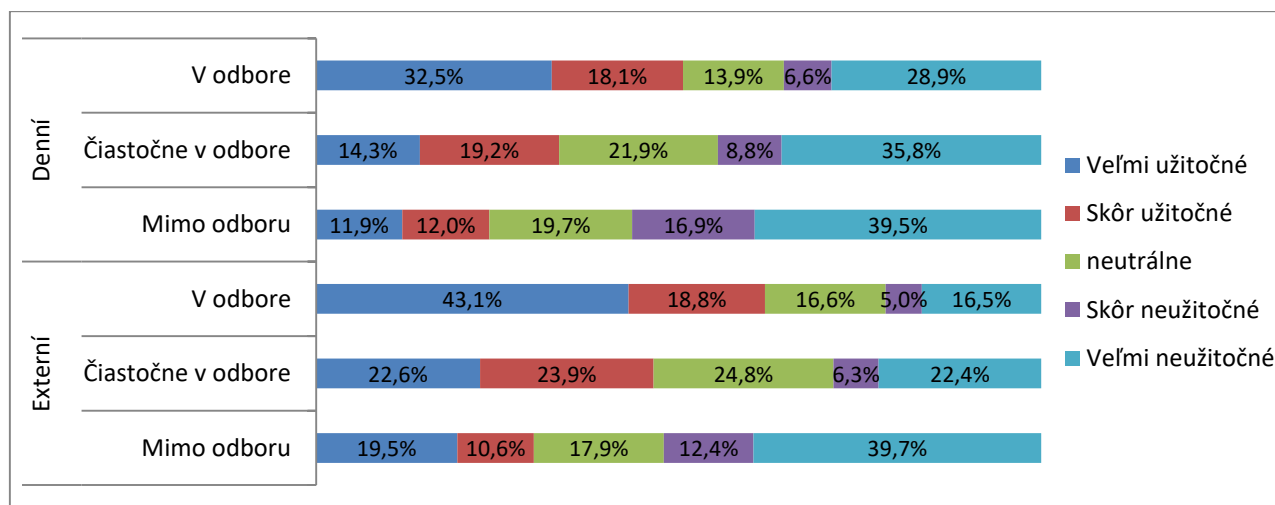
3.1.2. Hodnotenie prínosu nadobudnutých skúseností z práce počas štúdia pre kariéru a osobný rozvoj absolventov

Jedným z pozitívnych aspektov práce počas štúdia môže byť získanie praxe potrebnej pre lepšie uplatnenie absolventov na trhu práce. Respondenti mali možnosť vyjadriť na 5-bodovej škále, aký prínos mala vykonávaná práca pre ich budúcu kariéru, prípadne osobný rozvoj.

Denní absolventi väčšinou uvádzali (32,5 %), že práca v odbore počas štúdia bola prínosná pre ich budúcu kariéru, avšak relatívne veľký podiel absolventov (28,9 %) mal opačný názor, teda že táto práca nebola vôbec užitočná pre ich budúcu kariéru. To mohlo súvisieť s výkonom rozdielnych pracovných aktivít respondentov počas štúdia na vysokej škole. Celkovo môžeme konštatovať, že absolventi dennej formy hodnotili skúsenosti z práce počas štúdia v príbuznom odbore a mimo študovaného odboru ako neužitočné pre ich budúcu kariéru. Teda najvýznamnejším pozitívom takýchto pracovných aktivít (v príbuznom odbore, mimo odboru) zostávajú finančné zdroje potrebné na financovanie životných a študijných nákladov.

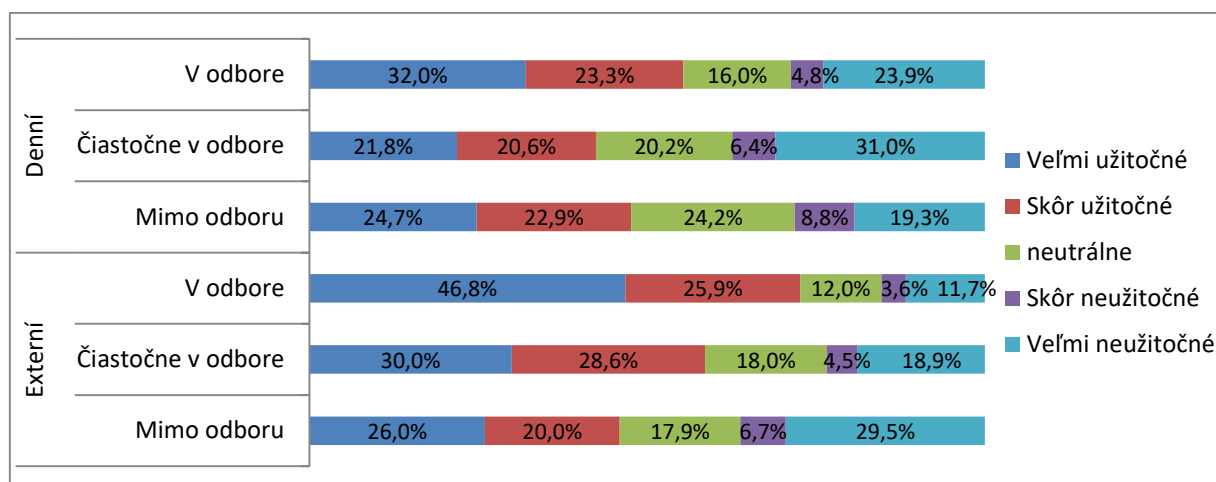
Aj v prípade externistov bola užitočnosť práce v odbore pre budúcu kariéru hodnotená najlepšie (43,1 %). Externí absolventi zväčša už počas štúdia disponujú prácou, a tak vedia lepšie odhadnúť, či bude daná práca vhodná aj pre ich budúcu kariéru, než denní absolventi. S tým môže súvisieť aj skutočnosť, že externisti vnímali prácu počas štúdia v príbuznom odbore pozitívnejšie než denní absolventi.

Graf 20 – Prínos skúseností nadobudnutých prácou počas štúdia pre kariéru denných a externých absolventov

Denní absolventi hodnotili ako veľmi užitočnú prácu počas štúdia v odbore aj pre osobný rozvoj (32,0 %). Pre osobný rozvoj bola užitočná aj práca mimo študovaného odboru (24,7 %), avšak práca v príbuznom odbore bola podľa absolventov najmenej užitočná pre ich osobný rozvoj (31,0 %). Absolventi externej formy štúdia hodnotili ako veľmi užitočnú pre osobný rozvoj najmä prácu počas štúdia v odbore (46,8 %), aj prácu v príbuznom odbore (30,0 %). Naopak, najmenej užitočná pre osobný rozvoj absolventov bola práca mimo študovaného odboru (29,5 %).

Graf 21 – Prínos skúseností nadobudnutých prácou počas štúdia pre osobný rozvoj denných a externých absolventov

Môžeme konštatovať, že pre absolventov (denných aj externých) bola do určitej miery práca v odbore prínosná, či už pre ich budúcu kariéru alebo pre osobný rozvoj. Ak sa na údaje pozrieme komplexne, môžeme vidieť, že hlavne pre denných absolventov neprinesla práca v odbore počas štúdia významný efekt z pohľadu ich budúcej kariéry, hodnotenie absolventov skôr naznačuje, že skúsenosti z práce počas štúdia boli v práci po ukončení štúdia využité len okrajovo. Podľa údajov mala práca počas štúdia (v odbore, v príbuznom odbore) pozitívny význam najmä pre osobný rozvoj absolventov dennej aj externej formy štúdia.

Prínos z práce počas štúdia v odbore bol najvýznamnejší pre budúcu kariéru denných absolventov končiacich v roku 2018 (36,0 %) a externých absolventov z roku 2018 (50,2 %). Najmenej užitočná pre budúcu kariéru absolventov (denných aj externých) bola práca počas štúdia mimo študovaného odboru (z roku 2014 - 40,0 % resp. 40,4 %).

Tabuľka 12 – Prínos z práce počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia pre budúcu kariéru (v %)

			1 - Veľmi užitočné	2	3	4	5 - Neužitočné
V študovanom odbore	Denní	2014	28,4	17,8	14,4	7,4	32,0
		2018	36,0	18,4	13,3	5,9	26,4
	Externí	2014	38,5	20,6	18,0	4,9	18,0
		2018	50,2	16,0	14,4	5,3	14,0
V príbuznom odbore	Denní	2014	13,7	18,9	20,6	8,2	38,6
		2018	14,8	19,5	23,0	9,3	32,4
	Externí	2014	18,5	23,8	25,5	6,3	25,9
		2018	28,5	23,8	23,8	6,4	17,4
Mimo odboru	Denní	2014	11,8	12,5	18,3	17,4	40,0
		2018	12,0	11,6	20,9	16,7	38,8
	Externí	2014	20,4	9,5	18,2	11,6	40,4
		2018	17,7	12,0	17,7	13,9	38,6

Pre osobný rozvoj boli najviac prínosné skúsenosti z práce počas štúdia v odbore, uviedlo to najviac denných (35,0 %) aj externých (53,2 %) absolventov končiacich v roku 2018. Pracovná aktivita vykonávaná v príbuznom odbore bola najmenej prínosná pre osobný rozvoj absolventov dennej formy z roku 2014 (33,2 %). V prípade externistov z roku 2014 (31,6 %) bola práca mimo študovaného odboru najmenej prínosná pre ich osobný rozvoj.

Tabuľka 13 – Prínos z práce počas štúdia podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia pre osobný rozvoj (v %)

			1 - Veľmi užitočné	2	3	4	5 - Neužitočné
V študovanom odbore	Denní	2014	28,7	24,4	17,1	4,1	25,8
		2018	35,0	22,5	14,8	5,3	22,4
	Externí	2014	42,3	26,9	14,3	3,8	12,6
		2018	53,2	24,5	9,0	3,0	10,3
V príbuznom odbore	Denní	2014	19,8	20,1	21,0	6,0	33,2
		2018	23,6	21,2	19,3	6,7	29,2
	Externí	2014	29,1	27,3	18,5	3,6	21,5
		2018	30,1	31,3	17,2	6,1	15,3
Mimo odboru	Denní	2014	22,7	24,5	23,8	9,1	19,9
		2018	26,6	21,3	24,6	8,7	18,8
	Externí	2014	27,1	20,7	16,9	3,8	31,6
		2018	24,1	18,5	19,8	11,7	25,9

V prieskume bolo zistené, že skúsenosti nadobudnuté prácou počas štúdia v príbuznom odbore a mimo študovaného odboru neboli zväčša pre absolventov (denných aj externých) významné pre ich budúcu kariéru, z toho dôvodu budeme ďalej prezentovať iba skúsenosti relevantné pre budúcu kariéru absolventov (teda prácu vykonávanú počas štúdia v odbore). Avšak, čo sa týka užitočnosti práce počas štúdia z pohľadu osobného rozvoja, môžeme konštatovať, že každý druh pracovnej aktivity (v odbore, čiastočne v odbore, mimo odboru) bol pre absolventov prínosný.

Ďalej stručne popíšeme najväčšie rozdiely s pohľadu ostatných znakov.

V prípade pohlavia bola pracovná aktivita, vykonávaná počas štúdia v odbore prínosnejšia pre budúcu kariéru denných absolventov mužov (36,2 %) než ženy (29,8 %). Avšak pri absolventoch externej formy štúdia bolo zistené, že takáto pracovná aktivita bola prínosnejšia pre budúcu kariéru žien (47,1 %) než mužov (37,8 %). Pre osobný rozvoj boli skúsenosti z práce počas štúdia mierne viac prínosné pre ženy než mužov (dennej aj externej formy štúdia).

Skúsenosti z práce počas štúdia v odbore boli najviac užitočné pre kariéru absolventov (denných aj externých) súkromných vysokých škôl (37,7 % resp. 44,7 %), naopak najmenej užitočné boli pre denných absolventov štátnych vysokých škôl (35,5 %) a externých absolventov verejných vysokých škôl (18,3 %). Každý druh práce bol prínosný pre osobný rozvoj hlavne pre absolventov (denných aj externých) súkromných vysokých škôl.

Podľa nadobudnutého stupňa vzdelania boli skúsenosti z práce v odbore prínosné výrazne najviac pre denných aj externých absolventov III. stupňa (47,8 % resp. 56,9 %). Skúsenosti z práce počas štúdia (v odbore, príbuznom odbore, mimo odboru) boli prínosné hlavne pre osobný rozvoj denných absolventov III. stupňa a externistov I. stupňa vzdelania.

Z hľadiska skupín odborov bola vykonávaná práca počas štúdia v odbore relevantná pre budúcu kariéru absolventov dennej formy vied o kultúre a umení (46,6 %), technických vied (40,2 %) a zdravotníctva, spoločenských vied (zhodne 29,0 %). Naopak, z pohľadu externej formy štúdia boli skúsenosti z tejto práce dôležité pre budúcu kariéru absolventov vied o kultúre a umení (60,0 %), poľnohospodárstva (54,5 %) a zdravotníctva (48,4 %). Prínos práce počas štúdia v odbore pre osobný rozvoj bol badateľný najmä pri denných absolventoch vied o kultúre a umení (43,9 %) a poľnohospodárstva (33,9 %), resp. externistoch poľnohospodárstva (50,0 %) a spoločenských vied (49,9 %).

Podľa trvalého bydliska bola práca v odbore počas štúdia prínosná pre denných absolventov s trvalým pobytom v Bratislavskom (38,7 %) a Žilinskom (34,4 %) kraji, v prípade externistov to boli absolventi žijúci v Banskobystrickom (53,2 %) a Prešovskom (49,3 %) kraji. Pracovná aktivita vykonávaná počas štúdia v odbore bola prínosná hlavne pre denných absolventov žijúcich v Prešovskom kraji (36,7 %) a externistoch z Banskobystrického kraja (65,5 %).

3.2. Prvá práca absolventov po ukončení štúdia

V tejto kapitole sme zamerali pozornosť na prvú prácu vysokoškolských absolventov po ukončení štúdia. Keďže do prieskumu boli zahrnutí aj absolventi končiaci štúdium v roku 2014, bolo nevyhnutné dopytovať sa respondentov aj na toto obdobie ich života v záujme sledovania dynamiky ich uplatniteľnosti na trhu práce.

V úvode kapitoly analyzujeme to, či si absolventi začali hľadať prácu hneď po ukončení štúdia na VŠ, resp. aké boli najčastejšie dôvody pre neskoršie hľadanie práce.

Prácu už mala alebo si ju začala hľadať hneď po ukončení štúdia približne polovica denných aj externých absolventov.

Medzi najčastejšie dôvody neskoršieho hľadania práce denných absolventov patrili oddych po štúdiu (15,2 %), cestovanie (8,5 %) a pokračovanie v štúdiu (7,9 %), v prípade externých absolventov to boli rodičovské povinnosti (14,1 %), cestovanie (2,7 %) a nedostatok pracovných príležitostí (2,7 %).

Tabuľka 14 – Dôvody pre neskoršie hľadanie práce podľa formy štúdia (v %)

Dôvody:	Denní	Externí
Oddych po štúdiu	15,2	6,3
Cestovanie	8,5	2,7
Pokračovanie v štúdiu	7,9	1,2
Rodičovské povinnosti	1,9	14,1
Zdravotné problémy	1,6	1,6
Iné	1,3	2,7
Absolventská prax	0,9	1,9
Nedostatok pracovných príležitostí	0,7	2,7
Zahraničný študijný pobyt	0,6	0,8
Brigáda	0,2	0,4
Dobrovoľnícka práca	0,2	-

Ďalej sústredíme pozornosť na to, aký charakter mala prvá práca absolventov, ako dlho si prvú prácu hľadali, akým spôsobom si ju našli, ako dlho v nej zotrvali a do akej miery boli dôležité skúsenosti a zručnosti nadobudnuté štúdiom (stupeň vzdelania, odbor) pre ich uplatnenie na trhu práce.

Z údajov vyplýva, že prvá práca väčšiny absolventov (denných – 50,2 % aj externých – 62,0 %) bola na dobu neurčitú. Medzi respondentmi bola frekventovane zastúpená aj práca na dobu určitú (denní – 47,1 % a externí – 37,1 %). Absolventi, ktorí pracovali na dobu určitú, vykonávali takúto prácu najčastejšie jeden rok (denní – 55,1 %, externí – 44,5 %).

Tabuľka 15 – Charakter prvej práce podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Na dobu neurčitú	50,2	62,0
Na dobu určitú	47,1	37,1
SZČO, podnikanie	1,2	0,4
Brigáda, dohoda	1,1	0,4
Študujem	0,3	0,1
Absolventská prax	0,1	-
Spolu	100,0	100,0

Zo zistení prieskumu ďalej vyplýva, že najčastejším typom pracovného pomeru medzi absolventmi bola pracovná zmluva (denní – 77,1 %, externí – 90,2 %) a práca na dohodu (denní – 15,6 %, externí – 5,9 %).

Najčastejším typom úväzku medzi dennými (93,7 %) aj externými (90,2 %) absolventmi bol plný úväzok.

Je zrejmé, že väčšina absolventov externej formy štúdia (67,9 %) disponovala pracou už počas štúdia na vysokej škole v porovnaní s dennými absolventmi (22,8 %), to je prirodzené vzhľadom na tento typ štúdia. Pozitívnym zistením bolo, že veľká časť absolventov dennej formy štúdia (45,8 %) potrebovala na nájdenie prvej práce relatívne málo času (menej ako 3 mesiace).

Tabuľka 16 – Dĺžka hľadania prvej práce podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Menej ako 3 mesiace	45,8	17,2
3 až 6 mesiacov	13,2	5,3
Viac ako 6 mesiacov až rok	6,0	3,6
Dlhšie ako rok	3,1	3,3
Prácu som mal počas štúdia a zostal som v nej aj po ukončení VŠ	22,8	67,9
Doteraz som nepracoval	9,2	2,6
Spolu	100,0	100,0

Pri ďalších analýzach neboli zistené výrazné rozdiely v dĺžke hľadania práce a ostatnými porovnávacími znakmi, preto aspoň stručne popíšeme tie najvýraznejšie rozdiely.

Najkratšie (menej ako 3 mesiace) si hľadali prvú prácu denní absolventi končiaci v roku 2014 (51,1 %) oproti tým z roku 2018 (41,0 %). Prácou počas štúdia disponovali najmä externisti z roku 2018 (70,2 %) oproti tým z roku 2014 (66,3 %).

Na základe pohlavia sa zistilo, že absolventi dennej formy štúdia si hľadali prvú prácu skôr kratšie obdobie (menej ako 3 mesiace) (muži – 47,5 % a ženy – 45,6 %). V prípade externistov disponovalo mierne viac mužov (71,1 %) než žien (65,8 %) prácou počas štúdia, v ktorej zostali aj po skončení štúdia.

Podľa typu vysokej školy, si najkratšie (menej ako 3 mesiace) hľadali prvú prácu denní absolventi štátnych vysokých škôl (63,4 %) a externisti z verejných vysokých škôl (20,2 %). Prácou počas štúdia najčastejšie disponovali absolventi dennej formy zo súkromných vysokých škôl (32,3 %) a externisti zo štátnych vysokých škôl (76,0 %).

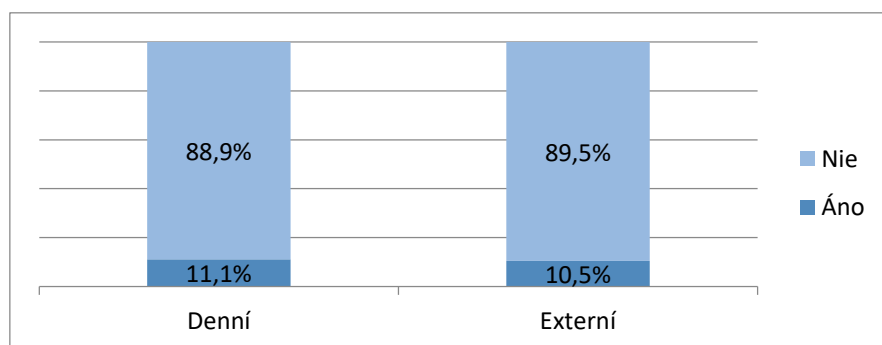
Najkratšie obdobie na nájdenie prvej práce po ukončení štúdia potrebovali denní absolventi s dosiahnutým III. stupňom (63,7 %) a tiež externisti s III. stupňom vzdelania (35,6 %).

Menej ako 3 mesiace si hľadali prvú prácu najmä denní absolventi zdravotníctva (73,9 %) a externí absolventi prírodných vied (34,4 %). Prácu už počas štúdia mali najmä denní absolventi vied o kultúre a umení (45,7 %) a externisti odboru vojenských vied (88,9 %).

Podľa kraja trvalého bydliska si prácu krátke obdobie (menej ako 3 mesiace) hľadali najviac denní absolventi z Trenčianskeho (49,5 %) a Bratislavského (48,5 %) kraja, v prípade externistov sa zistilo, že prácou už počas štúdia disponovali hlavne absolventi z Bratislavského kraja (74,8 %).

Ako zobrazuje nasledujúci graf, vysokoškolskí absolventi nevyužívali možnosť absolventskej praxe vo veľkej miere. Túto možnosť využilo iba 11,1 % denných a 10,5 % externých absolventov. Otázne je, či a do akej miery je táto prax pre absolventov dôležitá. Ak zoberieme do úvahy údaje o dĺžke hľadania prvej práce, tak zistíme, že veľká väčšina absolventov si našla prvú prácu do 6 mesiacov od skončenia štúdia (vrátane tých, čo mali prácu už počas štúdia a ďalej v nej pokračovali). Teda absolventska prax by mala význam (podľa respondentov v prieskume) len pre asi 3 % absolventov zapojených do prieskumu (na možnosť „doteraz som nepracoval“ treba nazerať s rezervou, keďže táto možnosť zahŕňa absolventov pokračujúcich v štúdiu). Avšak treba zdôrazniť, že zistenia v prieskume nemusia úplne reflektovať podmienky v celom základnom súbore (teda medzi vysokoškolskými absolventmi), pretože prieskumu sa zúčastňovali prevažne zamestnaní absolventi. Z údajov vyplýva, že absolventska prax v súčasnej podobe nebola pre vysokoškolských absolventov atraktívna.

Graf 22 – Využitie absolventskej praxe podľa formy štúdia

Najčastejšími spôsobmi nájdenia prvej práce po ukončení štúdia medzi absolventmi boli komerčná internetová inzercia, oslovenie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy a osobné kontakty (rodina, priatelia, známi). Preferencie jednotlivých spôsobov nájdenia práce sa líšili vzhľadom na formu štúdia. Zatiaľ čo denní absolventi využívali najmä komerčnú internetovú inzerciu (29,2 %) a oslovenie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy (19,8 %), pri externistoch to bolo hlavne kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy (32,1 %) a osobné kontakty (25,2 %).

Tabuľka 17 – Spôsob nájdenia prvej práce podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Cez Úrad práce	1,6	2,5
Cez komerčnú internetovú pracovnú inzerciu (napr. Profesia)	29,2	15,4
Cez sociálne siete (napr. LinkedIn)	2,7	0,8
Cez súkromnú personálnu agentúru	1,4	0,8
Kontaktoval som zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy	19,8	32,1
Oslovil ma zamestnávateľ	10,2	9,9
Cez predchádzajúcu pracovnú skúsenosť (u zamestnávateľa som už stážoval, brigádoval a pod.)	9,9	8,2
Cez služby vysokej školy	2,3	0,5
Cez rodinu, priateľov, známych	19,3	25,2
Začal som podnikat'	1,8	3,1
Cez nekomerčnú internetovú pracovnú inzerciu (napr. ISTEP.sk)	1,9	1,5
Spolu	100,0	100,0

Z predchádzajúcej tabuľky je zrejmé, že denní absolventi využívali pri hľadaní prvej práce najmä komerčnú internetovú inzerciu, v prípade externistov to bolo hlavne kontaktovanie zamestnávateľa z iniciatívy absolventov. Preto ďalej iba stručne popíšeme, ktorí respondenti (s pohľadu roku ukončenia štúdia, pohlavia, typu VŠ, stupňa vzdelania, skupiny odborov a kraja) najviac využívali tieto spôsoby nájdenia práce.

Služby komerčnej internetovej inzercie pri hľadaní prvého zamestnania po ukončení štúdia využívali najmä denní absolventi končiaci v roku 2018 (29,7 %), ženy (31,2 %), z verejných VŠ (29,5 %), s dosiahnutým II. stupňom vzdelania (30,7 %), skupiny odborov technických (30,9 %) a prírodných (29,2 %) vied, s trvalým bydliskom v Bratislavskom kraji (32,7 %).

Kontaktovanie zamestnávateľa ako spôsob nájdenia prvej práce využívali najmä absolventi externej formy štúdia z roku 2014 (33,5 %), ženy (32,0 %), zo súkromných vysokých škôl (36,1 %), s III. stupňom vzdelania (34,8 %), odborov vojenských vied (48,1 %) a zdravotníctva (45,8 %), žijúci v Trenčianskom kraji (39,7 %).

Z nasledujúcej tabuľky vyplýva, že viac ako polovica absolventov (denných – 51,8 % aj externých – 56,3 %) zostala v prvom zamestnaní po ukončení štúdia až doteraz. Veľký podiel absolventov (20,5 % - denní, 29,0 % - externí) uviedlo, že v prvom zamestnaní zostali dlhšie ako rok. Môžeme sa preto domnievať, že prvá práca absolventov bola pre nich užitočná a vhodne zvolená, keďže v nej zotrvali relatívne dlhý čas.

Tabuľka 18 – Dĺžka zotrvania v prvej práci podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Menej ako 6 mesiacov	13,1	6,6
6 až 12 mesiacov	14,6	8,1
Viac ako rok	20,5	29,0
Som v ňom doteraz	51,8	56,3
Spolu	100,0	100,0

S pohľadu ostatných znakov neboli zaznamenané veľké rozdiely.

Denní absolventi najčastejšie uvádzali, že v prvej práci zotrvali do súčasnosti, pričom sa takto vyjadrili najmä tí, čo ukončili štúdium v roku 2018 (62,7 %), muži (55,0 %), z verejných vysokých škôl (52,0 %), s III. stupňom vzdelania (62,0 %), zo skupiny vojenských vied (64,9 %), s trvalým pobytom v Trnavskom kraji (57,4 %).

Podobne sa vyjadrili aj absolventi externej formy, v prvej práci zostali doteraz väčšinou respondenti končiaci v roku 2018 (61,4 %), muži (57,2 %), zo štátnych vysokých škôl (64,0 %), s II. stupňom vzdelania (57,9 %), zo skupiny zdravotníctva (65,3 %), s trvalým bydliskom v Banskobystrickom (64,1 %) kraji.

Pre väčšinu absolventov (denných – 66,9 % a externých – 61,0 %) bol II. stupeň vzdelania potrebný pre prvú prácu po ukončení štúdia. Nižší stupeň vysokoškolského štúdia (I.) bol žiadaný pre prácu 14,4 % denných a 17,6 % externých absolventov. Iba stredoškolské vzdelanie (stredné odborné s maturitou) postačovalo pre prvú prácu relatívne veľkého počtu absolventov (10,2 % denných a 13,8 % externých).

Tabuľka 19 – Dôležitosť nadobudnutého stupňa vzdelania pre prvú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
III. stupeň VŠ (PhD.)	3,8	3,7
II. stupeň VŠ (Mgr., Ing. a pod.)	66,9	61,0
I. stupeň VŠ (Bc.)	14,4	17,6
vyššie odborné (DiS., DiS. art.)	0,2	0,7
stredné odborné s maturitou	10,2	13,8
stredné odborné bez maturity	0,8	1,3
stredné všeobecné (gymnázium)	2,3	1,4
základné	0,9	0,1
bez vzdelania	0,4	0,4
Spolu	100,0	100,0

Ako bolo vyššie uvedené, II. stupeň vzdelania bol potrebný pre prvú prácu väčšiny (denných aj externých) absolventov.

V prípade denných absolventov sa takto vyjadrili hlavne respondenti končiaci v roku 2014 (67,2 %), rovnako muži aj ženy (67,2 %), z verejných vysokých škôl (67,4 %), s II. stupňom vzdelania (72,5 %), odboru technických vied (71,3 %), s bydliskom v Trnavskom kraji (69,6 %).

Podobne tomu bolo aj u externistov, najmä tých, ktorí ukončili štúdium v roku 2014 (62,6 %), žien (64,3 %), z verejných vysokých škôl (61,3 %), s II. stupňom vzdelania (66,9 %), odboru vied o kultúre a umení (80,0 %), s bydliskom v Žilinskom kraji (68,2 %).

Vysokoškolskí absolventi najčastejšie uvádzali, že pre ich prvú prácu bol najvhodnejší vlastný vyštudovaný odbor (52,5 % - denní a 54,8 % - externí). Pre približne štvrtinu absolventov (27,2 % - denní a 24,2 % - externí) by v prvej práci po ukončení štúdia dostačovalo aj vzdelanie v príbuznom odbore.

Tabuľka 20 – Dôležitosť odboru pre prvú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Vlastný vyštudovaný odbor	52,5	54,8
Príbuzný odbor	27,2	24,2
Úplne odlišný odbor	7,1	10,5
Nie je potrebný žiadny konkrétny odbor	13,3	10,6
Spolu	100,0	100,0

Pretože boli zistené iba menšie rozdiely pri analýzach s ostatnými znakmi, uvádzame pre ilustráciu základné charakteristiky respondentov, pre ktorých bol vlastný vyštudovaný odbor dôležitý pre prvú prácu.

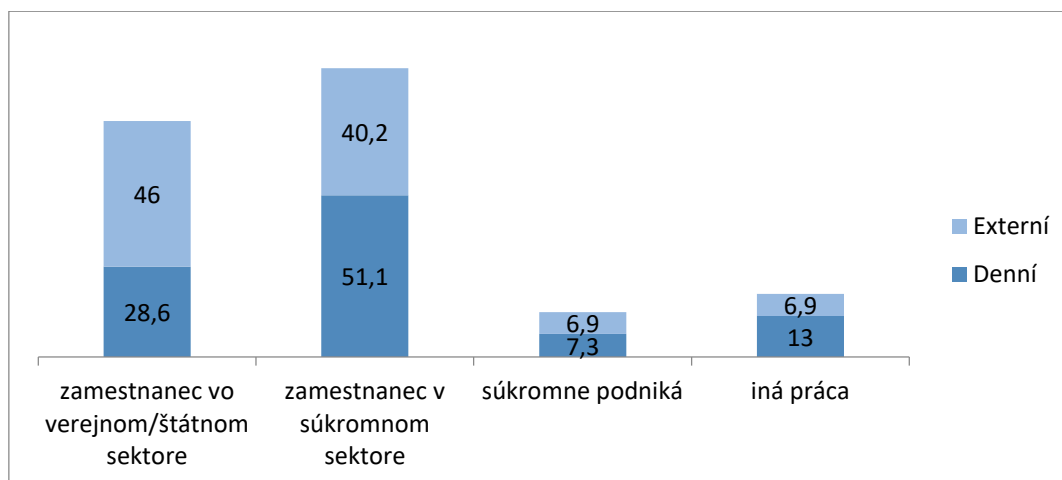
Boli to absolventi končiacich v roku 2018 (denní – 56,2 %; externí – 56,8 %), muži (denní – 54,1 %) a ženy (externistky – 59,9 %), zo štátnych vysokých škôl (denní – 75,0 %; externí – 72,0 %), s III. stupňom vzdelania (denní - 66,5 %; externí – 76,7 %), zo skupiny zdravotníctva (denní - 87,8 %; externí – 80,3 %), žijúcich v Prešovskom kraji (denní – 57,4 %; externí – 62,4 %).

3.3. Aktuálna pracovná situácia absolventov

Najväčšia časť prieskumu bola sústredená na mapovanie súčasnej situácie vysokoškolských absolventov na trhu práce. V tejto časti bol respondentom predložený rozsiahly blok otázok s cieľom analyzovať, akým smerom sa uberal ich profesijný život po ukončení štúdia.

Z prieskumu vyplýva že, prevažná časť absolventov disponuje v súčasnosti prácou vo verejnom/štátnom sektore alebo v súkromnom sektore. Denní absolventi aktuálne disponujú skôr prácou v súkromnom sektore (51,1 %), naopak externisti sú zamestnaní skôr vo verejnom/štátnom sektore (46,0 %).

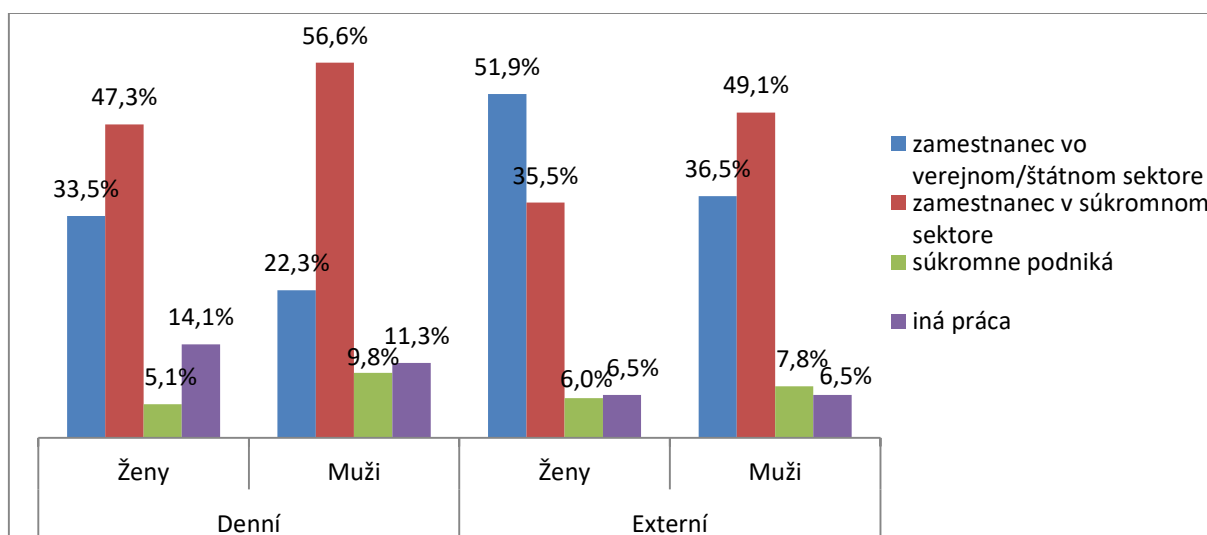
Graf 23 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia (v %)

* Kategória „iná práca“ zahŕňa napr. brigádnickú prácu, prácu na dohodu, stáž a podobne.

Z hľadiska pohlavia bolo zistené že, pre absolventky ženy dennej formy štúdia bola charakteristická práca v súkromnom sektore (Cramer V = 0,155; $p < 0,001$), ale pre ženy externistky to bola skôr práca vo verejnom/štátnom sektore (Cramer V = 0,153; $p = 0,002$). Podrobnejšie hodnoty sú uvedené v nasledujúcom grafe.

Graf 24 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia a pohlavia

Údaje naznačujú, že denní absolventi boli aktuálne zamestnaní hlavne v súkromnom sektore, týkalo sa to najmä odborov technických vied a spoločenských vied (Cramer V = 0,164; p < 0,001), naopak externisti aktuálne pôsobili vo verejnom/štátnom sektore, najviac to platilo pre absolventov zdravotníctva a spoločenských vied (Cramer V = 0,127; p = 0,013).

Tabuľka 21 – Súčasná pracovná situácia absolventov podľa formy štúdia a skupiny odborov (v %)

	Skupina odborov	zamestnanec vo verejnom/štátnom sektore	zamestnanec v súkromnom sektore	súkromne podniká	iná práca
Denní	prírodné vedy	34,4	44,8	4,3	16,4
	technické vedy a náuky	14,0	62,9	10,4	12,7
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy	31,5	47,9	12,3	8,2
	zdravotníctvo	47,0	35,8	2,8	14,4
	spoločenské vedy, náuky a služby	34,3	47,9	5,3	12,5
	vedy a náuky o kultúre a umení	33,3	21,7	28,3	16,7
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	41,7	44,4	5,6	8,3
Externí	prírodné vedy	43,3	53,3	-	3,3
	technické vedy a náuky	26,5	55,8	9,7	8,0
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy	27,3	45,5	18,2	9,1
	zdravotníctvo	58,5	30,8	4,6	6,2
	spoločenské vedy, náuky a služby	49,7	36,8	6,3	7,2
	vedy a náuky o kultúre a umení	40,0	40,0	20,0	-
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	50,0	36,4	9,1	4,5

Rozdiely medzi ďalšími znakmi boli menšie, preto ich uvádzame iba stručne.

V súkromnom sektore sa aktuálne uplatnili najmä denní absolventi končiaci štúdium v roku 2014 (51,7 %), z verejných vysokých škôl (51,4 %), s II. stupňom vzdelania (53,6 %), žijúci v Bratislavskom kraji (56,4 %).

Vo verejnom/štátnom sektore v súčasnosti pracovali hlavne externisti z roku 2014 (46,6 %), zo štátnych vysokých škôl (65,0 %), s I. stupňom vzdelania (48,2 %), s trvalým bydliskom v Banskobystrickom kraji (60,3 %).

Absolventi si hľadali súčasnú prácu rôznymi spôsobmi (ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke), avšak najviac využívanými spôsobmi boli služby komerčnej internetovej inzercie, kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy a osobné kontakty (rodina, priatelia, známi).

Existuje štatistická závislosť medzi formou štúdia absolventov a spôsobom nájdania aktuálneho zamestnania (Cramer V = 0,147; p < 0,001).

Denní absolventi využívali pri hľadaní práce najmä komerčnú internetovú inzerciu (26,8 %) a kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy (19,9 %). Externisti si hľadali aktuálnu prácu najmä cez kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy (27,7 %) a pomocou osobných kontaktov (23,2 %).

Tabuľka 22 – Spôsob nájdania aktuálneho zamestnania podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Cez Úrad práce	1,0	1,4
Cez komerčnú internetovú pracovnú inzerciu (napr. Profesia)	26,8	15,0
Cez sociálne siete (napr. LinkedIn)	3,5	1,2
Cez súkromnú personálnu agentúru	1,2	1,4
Kontaktoval som zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy	19,9	27,7
Oslovil ma zamestnávateľ	12,9	16,5
Cez predchádzajúcu pracovnú skúsenosť (u zamestnávateľa som už stážoval, brigádoval a pod.)	8,5	6,6
Cez služby vysokej školy	1,8	0,7
Cez rodinu, priateľov, známych	19,0	23,2
Začal som podnikáť	3,3	4,9
Cez nekomerčnú internetovú pracovnú inzerciu (napr. ISTP.sk)	2,1	1,3
Spolu	100,0	100,0

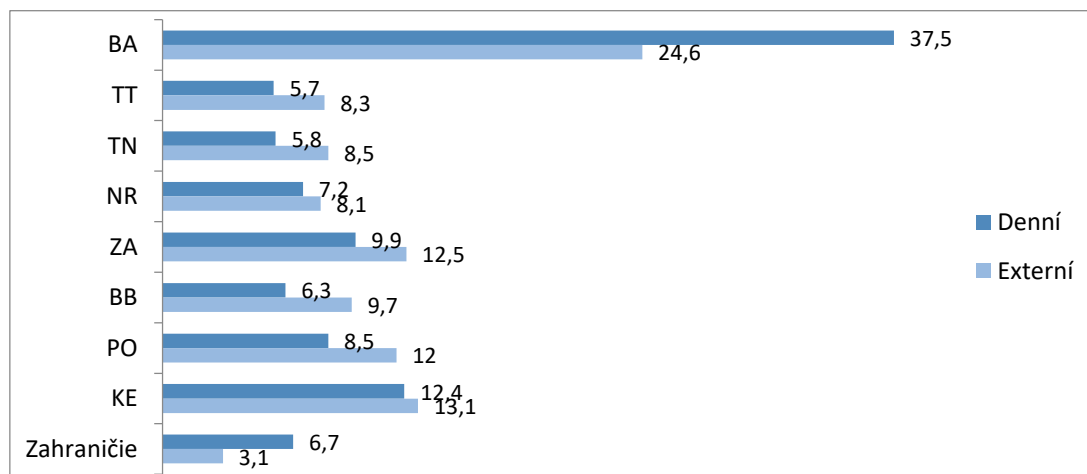
Ako bolo zistené, najbežnejším spôsobom nájdania práce absolventov dennej formy štúdia bola komerčná internetová inzercia a v prípade externistov kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy. Ďalej budeme stručne prezentovať charakteristiky respondentov, ktorí najviac využívali tieto spôsoby nájdania aktuálnej práce.

Komerčnú internetovú inzerciu využívali hlavne absolventi z roku 2014 (27,4 %), ženy (28,5 %), z verejných vysokých škôl (27,0 %), s II. stupňom vzdelania (28,7 %), odboru spoločenských vied (29,2 %), z Bratislavského kraja (30,2 %).

Kontaktovanie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy ako spôsob nájdania súčasnej práce bol typický pre absolventov končiacich v roku 2014 (28,6 %), pre mužov (29,2 %), zo súkromných VŠ (31,4 %), s II. stupňom vzdelania (28,2 %), odboru zdravotníctva (30,8 %), žijúcich v Žilinskom kraji (36,1 %).

Zo získaných údajov bolo zrejmé, že absolventi sa pri výkone súčasnej práce koncentrovali skôr do ekonomicky silných krajov (Cramer V = 0,138; p < 0,001), čo je pochopiteľné hlavne kvôli lepším možnostiam uplatnenia. Približne polovica absolventov dennej formy aktuálne pracuje v Bratislavskom (37,5 %) a Košickom (12,4 %) kraji. Väčšina externistov v súčasnosti disponuje prácou v Bratislavskom kraji (24,6 %).

Graf 25 – Miesto súčasného pracoviska absolventov podľa formy štúdia (v %)

Ďalej budeme prezentovať iba najvýraznejšie rozdiely s pohľadu ostatných skúmaných znakov.

V Bratislavskom kraji pracovali najmä absolventi končiaci v roku 2018 (denní - 39,5 %) a 2014 (externí - 25,3 %), muži (denní - 38,7 %, externí - 24,2 %), denní zo súkromných vysokých škôl (61,1 %) a externí zo štátnych vysokých škôl (40,0 %), denní s dosiahnutým II. stupňom vzdelania (38,1 %) a externí s III. stupňom (34,8 %), z odboru vied o kultúre a umení (denní - 47,5 %, externí - 60,0 %), s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji (denní - 89,6 % a externí - 93,8 %).

Najväčší podiel absolventov pracuje aktuálne v odvetví verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc (28,6 % - denní a 46,6 % - externí). Denní absolventi pôsobili častejšie v odvetviach ako informácie a komunikácie (13,2 %) a odborných vedeckých a technických činnostiach, administratívnych a podporných činnostiach (11,5 %) než externisti (5,5 % resp. 6,3 %).

Tabuľka 23 – Pôsobenie absolventov v organizácii podľa odvetvia a formy štúdia (v %)

Odvetvie*	Denní	Externí
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2,6	1,9
Priemyselná výroba; ťažba a dobývanie	14,2	14,3
Stavebníctvo	6,3	3,6
Veľkoobchod a maloobchod; doprava a skladovanie; ubytovanie a stravovacie služby	6,6	7,6
Informácie a komunikácie	13,2	5,5
Finančné a poisťovacie činnosti	8,3	6,7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,5	,3
Odborné vedecké a technické činnosti; administratívne a podporné činnosti	11,5	6,3
Verejná správa, obrana; povinné sociálne zabezpečenie; vzdelávanie; zdravotníctvo a sociálna pomoc	28,6	46,6
Ostatné činnosti	8,2	7,1
Spolu	100,0	100,0

* Ekonomická činnosť a produkcia podľa SK NACE Rev. 2.

Existuje štatisticky významný vzťah medzi pôsobením absolventov v konkrétnom odvetví a pohlavím, rovnako sila štatistickej závislosti bola na dobrej úrovni. Absolventky ženy, dennej formy štúdia aktuálne pracovali hlavne vo verejnej správe, obrane, povinnom sociálnom zabezpečení, vzdelávaní, zdravotníctve a sociálnej pomoci, zatiaľ čo muži pôsobili skôr v priemyselnej výrobe (ťažbe a dobývaní) a informáciách a komunikáciách (Cramer V = 0,304; $p < 0,001$). Podobné zistenia platili aj pre absolventov externej formy štúdia. Ženy externistky v súčasnosti pracovali vo verejnej správe (vzdelávaní, zdravotníctve atď.) a muži v priemysle (Cramer V = 0,341; $p < 0,001$).

Tabuľka 24 – Pôsobenie absolventov v odvetví podľa formy štúdia a pohlavia (v %)

	Denní		Externí	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2,3	2,7	2,2	2,0
Priemyselná výroba; ťažba a dobývanie	9,4	19,7	8,6	24,9
Stavebníctvo	5,1	7,9	3,8	3,5
Veľkoobchod a maloobchod; doprava a skladovanie; ubytovanie a stravovacie služby	6,6	5,8	6,8	9,5
Informácie a komunikácie	8,2	19,1	2,4	10,9
Finančné a poisťovacie činnosti	10,0	6,7	7,3	6,5
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,7	0,3	0,5	-
Odborné vedecké a technické činnosti; administratívne a podporné činnosti	9,7	13,6	5,7	5,0
Verejná správa, obrana; povinné sociálne zabezpečenie; vzdelávanie; zdravotníctvo a sociálna pomoc	38,5	17,5	56,5	28,9
Ostatné činnosti	9,4	6,7	6,2	9,0

Bol zistený vzťah medzi typom vysokej školy a pôsobením absolventov v konkrétnom odvetví. Absolventi dennej aj externej formy štúdia najviac pôsobili vo verejnej správe, obrane, sociálnom zabezpečení, zdravotníctve, vzdelávaní a pod. toto odvetvie bolo typické hlavne pre absolventov štátnych vysokých škôl. Okrem toho denní absolventi z verejných vysokých škôl pracovali najmä v priemysle a absolventi zo súkromných vysokých škôl vo veľkoobchode a maloobchode (doprave, skladovaní atď.) (Cramer V = 0,116; p < 0,001). V prípade externistov boli zistenia podobné, absolventi verejných vysokých škôl pôsobili v priemysle, absolventi súkromných vysokých škôl pracovali v priemysle a ostatných činnostiach (Cramer V = 0,170; p = 0,010).

Tabuľka 25 – Pôsobenie absolventov v odvetví podľa formy štúdia a typu VŠ (v %)

	Denní			Externí		
	Verejné	Súkromné	Štátne	Verejné	Súkromné	Štátne
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	2,6	3,6	2,9	2,4	1,2	-
Priemyselná výroba; ťažba a dobývanie	14,5	3,6	-	17,3	8,6	-
Stavebníctvo	6,4	5,5		4,3	2,5	-
Veľkoobchod a maloobchod; doprava a skladovanie; ubytovanie a stravovacie služby	6,5	14,5	-	8,5	6,7	-
Informácie a komunikácie	13,5	5,5	2,9	6,4	3,1	12,5
Finančné a poisťovacie činnosti	8,3	14,5	5,7	7,3	5,5	-
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,5	-	-	0,5	-	-
Odborné vedecké a technické činnosti; administratívne a podporné činnosti	11,8	5,5	2,9	7,1	5,5	-
Verejná správa, obrana; povinné sociálne zabezpečenie; vzdelávanie; zdravotníctvo a sociálna pomoc	27,7	38,2	82,9	39,7	58,3	81,2
Ostatné činnosti	8,2	9,1	2,9	6,6	8,6	6,2

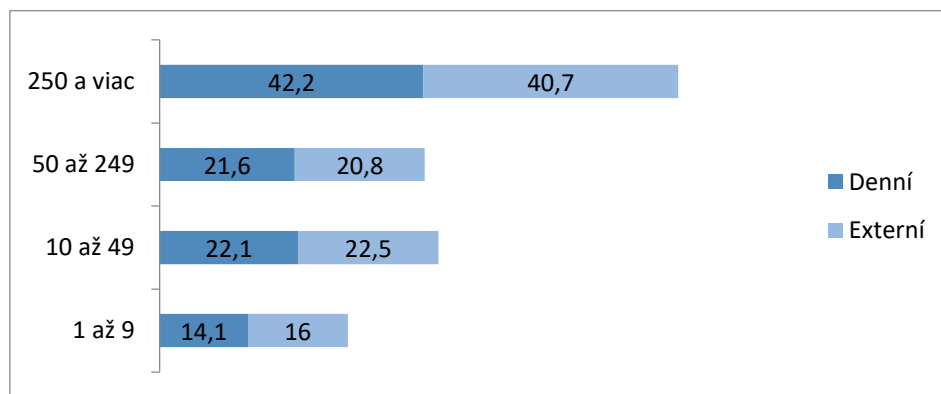
Ďalšie rozdiely neboli významné, preto iba stručne charakterizujeme respondentov v najviac frekvencovanom odvetví.

V odvetví verejnej správy (obranskej, povinného sociálneho zabezpečenia, vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej pomoci) pôsobili najviac absolventi končiaci štúdium v roku 2018 (denní – 30,6 %, externí – 48,6 %), denní s III. stupňom vzdelania (42,5 %) a externí s I. stupňom vzdelania (55,2 %), hlavne odboru zdravotníctva (denní - 94,6 %, externí – 92,1 %), s trvalým pobytom v Prešovskom kraji (denní - 36,1 %, externí – 64,9 %).

Najviac absolventov (42,2 % - denných a 40,7 % - externých) aktuálne pracuje vo veľkých spoločnostiach (viac ako 250 zamestnancov). V stredných (50 až 249 zamestnancov) a malých (10 až 49 zamestnancov) pôsobil približne rovnaký podiel absolventov (denní – 21,6 % resp. 22,1 %, externí – 20,8 % resp. 22,5 %). Najmenej absolventov aktuálne pracovalo v mikrospoločnostiach (1 až 9 zamestnancov) (14,1 % denných a 16,0 % externých).

Graf 26 – Pôsobenie absolventov v organizácii podľa veľkosti (v %)

Rozdiely medzi ďalšími znakmi boli na nízkej úrovni, preto stručne popíšeme, ktorí absolventi najviac pôsobia vo veľkých spoločnostiach.

Vo veľkých spoločnostiach (250 a viac zamestnancov) aktuálne pôsobia najmä denní absolventi z roku 2014 (44,9 %), externisti muži (50,9 %), externisti zo štátnych vysokých škôl (65,0 %), denní s nadobudnutým III. stupňom vzdelania (53,9 %), denní odboru zdravotníctva (57,7 %), denní žijúci v Košickom kraji (49,7 %).

Z údajov vyplýva, že pre absolventov bol v súčasnej práci potrebný II. stupeň VŠ vzdelania (69,9 % denní, 62,9 % - externí). Dosiahnutý I. stupeň vzdelania bol vhodný pre aktuálnu prácu menšieho počtu absolventov (12,0 % denných a 15,4 % externých). V prieskume sa zistilo, že existoval relatívne veľký podiel absolventov (denní – 8,7 %, externí – 11,3 %), pre ktorých bolo v súčasnej práci dostatočné stredné odborné vzdelanie s maturitou, to môže naznačovať ťažkosti s uplatnením niektorých absolventov na trhu práce.

Tabuľka 26 – Dôležitosť nadobudnutého stupňa vzdelania pre súčasnú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
III. stupeň VŠ (PhD.)	5,6	5,9
II. stupeň VŠ (Mgr., Ing. a pod.)	69,9	62,9
I. stupeň VŠ (Bc.)	12,0	15,4
vyššie odborné (DiS., DiS. art.)	0,3	1,1
stredné odborné s maturitou	8,7	11,3
stredné odborné bez maturity	0,6	1,4
stredné všeobecné (gymnázium)	1,7	1,1
základné	0,6	0,4
bez vzdelania	0,7	0,4
Spolu	100,0	100,0

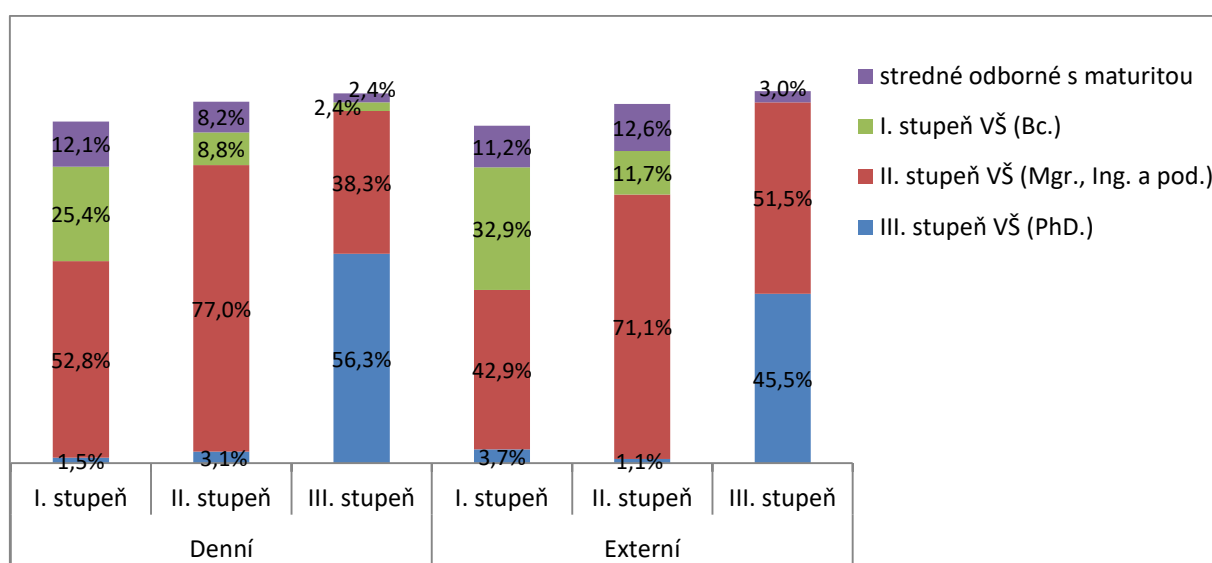
Nasledujúci graf zobrazuje dôležitosť stupňa vzdelania respondentov pre aktuálne vykonávanú prácu vzhľadom na ich vlastný dosiahnutý stupeň vzdelania.

Absolventi dennej formy štúdia (s I. a II. stupňom vzdelania) väčšinou uvádzali, že pre ich aktuálnu prácu je potrebný II. stupeň vzdelania, väčšina absolventov s dosiahnutým III. stupňom vyjadrila názor, že takéto vzdelanie je adekvátne pre ich súčasnú prácu (Cramer V = 0,412; p < 0,001).

V prípade externistov boli zistenia mierne iné, väčšina absolventov s III. stupňom vzdelania považovala II. stupeň za dostatočný pre aktuálne vykonávanú prácu. Viac absolventov s I. stupňom vzdelania považovalo takéto vzdelanie za vhodné pre súčasnú prácu v porovnaní s dennými absolventmi (Cramer V = 0,449; p < 0,001).

Môžeme konštatovať, že medzi uvedenými premennými existuje štatisticky významný vzťah a sila štatistickej závislosti bola na dobrej úrovni.

Graf 27 – Dôležitosť vzdelania pre súčasnú prácu absolventov

Ďalšie rozdiely neboli významné, preto ich budeme prezentovať v stručnej podobe.

Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa bolo vyžadované hlavne pre absolventov končiacich v roku 2014 (denní – 73,2 %, externí – 65,3 %), denných mužov (71,9 %) a externistky ženy (63,5 %), denných z verejných vysokých škôl (70,5 %) a externých zo štátnych vysokých škôl (75,0 %), zo skupiny odborov technických vied (denní – 76,6 %) a vojenských vied (externí – 86,4 %), s trvalým bydliskom v Trenčianskom kraji (denní – 72,2 %, externí – 72,3 %).

Stredné odborné vzdelanie s maturitou dostatočovalo prevažne pre aktuálnu prácu absolventov externej formy štúdia končiacich v roku 2014 (12,6 %), mužov (11,8 %), zo súkromných VŠ (14,7 %), odboru prírodných vied (20,0 %), žijúcich v Košickom kraji (15,5 %).

Pre viac ako polovicu absolventov (52,9 % denných a 54,6 % externých) bol vlastný vyštudovaný odbor dôležitý pre aktuálne vykonávanú prácu. Teda môžeme predpokladať, že viac ako polovica vysokoškolských absolventov sa po ukončení štúdia uplatnila na trhu práce vo svojom odbore. Avšak ak zoberieme do úvahy, že absolventi v súčasnej práci využívajú poznatky zo štúdia na vysokej škole z daného odboru aspoň v nejakej miere (tzn. vykonávajú prácu v príbuznom odbore), tak môžeme konštatovať, že študovaný odbor bol dôležitý aj pre viac ako štvrtinu absolventov (29,8 % denných a 25,6% externých). To znamená, že študovaný odbor bol dôležitý pre aktuálnu prácu (priamo v odbore alebo v príbuznom odbore) pre viac ako 80 % vysokoškolských absolventov.

Tabuľka 27 – Dôležitosť odboru pre súčasnú prácu absolventov podľa formy štúdia (v %)

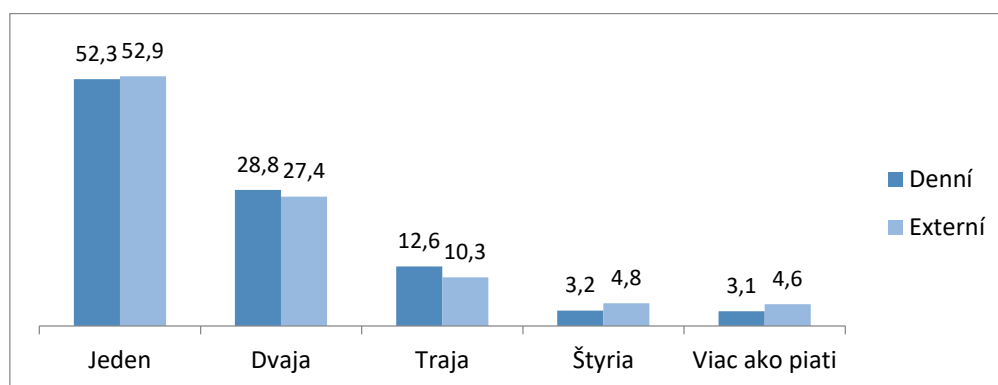
	Denní	Externí
Vlastný vyštudovaný odbor	52,9	54,6
Príbuzný odbor	29,8	25,6
Úplne odlišný odbor	8,0	10,1
Nie je potrebný žiadny konkrétny odbor	9,2	9,7
Spolu	100,0	100,0

Ďalej stručne uvádzame charakteristiku respondentov, pre ktorých bol vlastný vyštudovaný odbor dôležitý pre súčasnú prácu.

Dôležitosť vlastného vyštudovaného odboru pre aktuálnu prácu vyjadrovali najviac absolventi z roku 2018 (denní - 55,2 %, externí – 58,4 %), denní muži (53,8 %) a externistky ženy (58,6 %), s III. stupňom vzdelania (denní – 71,9 %, externí – 83,3 %), výrazne najviac s odboru zdravotníctva (denní – 89,3 % a externí – 82,8 %), s bydliskom v Prešovskom kraji (denní - 56,6 %, externí – 61,6 %).

V prieskume sa ďalej zistilo, že absolventi disponovali od ukončenia vysokoškolského štúdia do súčasnosti jedným až dvoma zamestnávateľmi, uviedlo to asi 80 % respondentov.

Graf 28 – Počet zamestnávateľov od ukončenia vysokoškolského štúdia doteraz podľa formy štúdia (v %)

Podľa očakávaní disponovali jedným zamestnávateľom (od skončenia štúdia do súčasnosti) hlavne absolventi s ukončeným vzdelaním v roku 2018 (denní - 63,7 %, externí – 59,2 %), oproti roku 2014 (denní - 42,1 %, 49,1 %). Väčší počet zamestnávateľov (troch a viacerých) vystriedali zväčša denní absolventi z roku 2014 a externisti z roku 2014.

Medzi ostatnými skúmanými znakmi boli zistené iba menšie rozdiely.

Jedným zamestnávateľom disponovali hlavne muži (denní – 52,8 %, externí – 54,6 %), zo štátnych vysokých škôl (denní – 60,5 %, externí – 60,0 %), denní s III. stupňom vzdelania (57,8 %) a externí s II. stupňom vzdelania (54,1 %), zo skupiny vojenských vied (denní - 71,4 %, externí – 59,3 %), s bydliskom v Trnavskom (denní – 59,4 %) a Banskobystrickom (externí - 66,2 %) kraji.

Zo zistení vyplýva, že väčšina absolventov (78,7 % denných a 67,3 % externých) v súčasnom zamestnaní nezastáva riadiacu funkciu (Cramer V = 0,125; p < 0,001). V prípade, ak respondenti zastávali riadiacu funkciu, išlo o externistov (28,0 %). Podnikateľskej činnosti sa absolventi takmer nevenovali (5,7 % denných a 4,7 % externých).

Tabuľka 28 – Pozícia v organizácii podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Zastávam riadiacu funkciu	15,6	28,0
Nezastávam riadiacu funkciu	78,7	67,3
Samostatne podnikám (živnostník a pod. bez zamestnancov)	5,7	4,7
Spolu	100,0	100,0

Nezistili sa ďalšie významné rozdiely medzi ostatnými znakmi, pre ilustráciu uvádzame, ktorí respondenti najčastejšie pôsobia v riadiacej pozícii.

V riadiacej pozícii pôsobili hlavne absolventi z roku 2014 (denní - 19,9 %, externí - 29,6 %), muži (denní – 19,5 %, externí – 34,5 %), zo štátnych vysokých škôl (denní – 21,1 %) a verejných vysokých škôl (externí – 30,4 %), s III. stupňom vzdelania (denní – 19,3 %, externí – 47,0 %), zo skupiny poľnohospodárstva (denní – 28,8 %) a vojenských vied (externí – 54,5 %), s trvalým bydliskom v Trnavskom (denní – 19,1 %) a Nitrianskom (externí - 42,2 %) kraji.

Väčšina absolventov v súčasnosti disponuje prácou na plný úväzok (65,9 % denných a 80,0 % externých). Ostatné typy pracovných pomerov boli zastúpené iba v malej miere.

Tabuľka 29 – Typ pracovného pomeru absolventov v súčasnej dobe podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Plný úväzok	65,9	80,0
Práca na dohodu, brigáda	6,4	0,5
Práca na živnosť (a podnikanie)	6,2	5,2
Skrátený úväzok	2,8	2,1
Iné	1,0	0,4

*Iba respondenti disponujúci daným typom pracovného pomeru

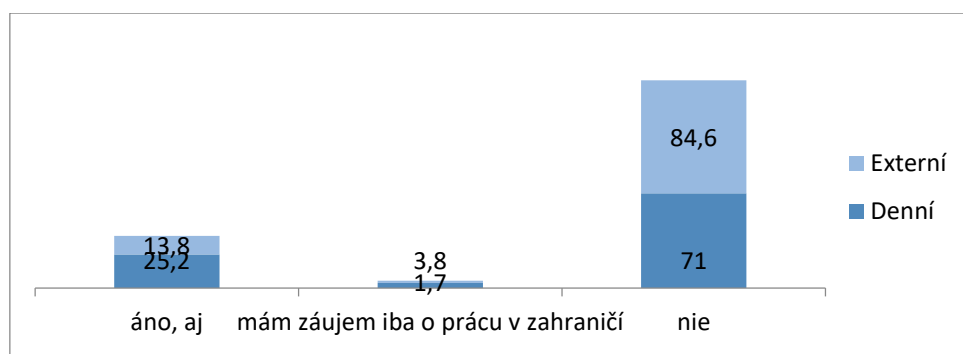
Na plný úväzok aktuálne pracujú absolventi s ukončeným vzdelaním v roku 2014 (denní – 85,7 %) a rovnako externí z roku 2014 aj 2018 (89,6 %), ženy (denné – 76,1 %) a rovnako ženy aj muži externisti (89,2 %), zo štátnych vysokých škôl (denní – 92,1 %) a súkromných VŠ (externí – 89,4 %), denní s III. stupňom vzdelania (88,4 %) a externí s I. stupňom vzdelania (89,7 %), zo skupiny odborov zdravotníctva (denní – 88,0 %, externí – 95,4 %), denní s trvalým bydliskom v Trnavskom kraji (81,3 %) a externí z Banskobystrického kraja (94,5 %).

3.4. Práca absolventov v zahraničí

V prieskume sme zisťovali aj to, či absolventi vysokých škôl prejavovali záujem o hľadanie práce v zahraničí. Následne tieto zistenia konfrontujeme s reálnymi skúsenosťami absolventov z trhu práce (z práce v zahraničí) a to od štúdia na vysokej škole až do súčasnosti.

Vysokoškolskí absolventi vo väčšine prípadov nemali záujem o prácu v zahraničí, uviedlo to 84,6 % denných a 71 % externých respondentov. Ak už respondenti prejavili záujem o prácu v zahraničí (áno, aj), tak to boli najmä denní absolventi (25,2 %). Primárne o prácu iba v zahraničí sa zaujímal iba minimálny podiel absolventov, väčšinou externej formy štúdia (3,8 %).

Graf 29 – Hľadanie práce v zahraničí podľa formy štúdia (v %)

Z výsledkov ďalej vyplýva, že najväčší záujem aj o prácu v zahraničí mali predovšetkým absolventi končiaci štúdium v roku 2018 (denní – 29,7 %, externí – 16,1 %), muži (denní – 30,3 %, externí – 21,4%), z verejných vysokých škôl (denní - 25,4 %, externí – 16,2 %), denní s I. stupňom vzdelania (30,8 %) a externí s III. stupňom vzdelania (21,2 %), zo skupiny odborov vied o kultúre a umení (denní – 44,4 %) a prírodných vied (externí – 26,7 %), denní žijúci v Bratislavskom (31,5 %) a externí z Trnavského (18,6 %) kraja.

Aj napriek menšiemu záujmu respondentov pracovať v zahraničí bolo prínosné identifikovať najvýznamnejšie motivačné faktory respondentov k práci v zahraničí.

Najvýraznejším faktorom bola finančná atraktivnosť práce v zahraničí, uvádzalo to najviac absolventov (79,3 % denných a 85,7 % externých). Ďalšími významnými faktormi boli zdokonaľovanie sa v cudzom jazyku (uviedlo to 66,5 % denných a 69,6 % externých) a lepšie podmienky pre odborný rast (65,6 % denných a 54,5 % externých).

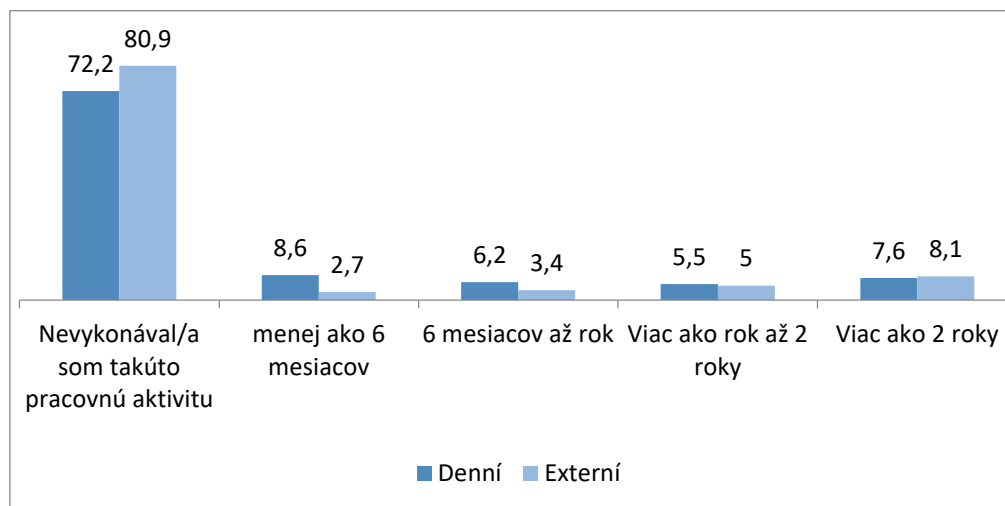
Tabuľka 30 – Motivácia k hľadaniu práce v zahraničí podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Finančná atraktivnosť	79,3	85,7
Zdokonaľenie sa v cudzom jazyku	66,5	69,6
Lepšie podmienky pre odborný rast	65,6	54,5
Poznávanie iných kultúr	47,9	39,3
Neviem si nájsť prácu doma	11,1	10,7
Kvalitnejšie prostredie na život	4,1	1,8
Osobné dôvody (napr. vzťah, potreba zmeny)	2,3	2,7
Iné	1,2	-

*Respondenti mohli uviesť viac možností

Väčšina absolventov (72,2 % denných a 80,9 % externých) nepracovala v zahraničí v období od štúdia na vysokej škole až po súčasnosť. Avšak z údajov je zrejmé, že niektorí respondenti pôsobili v zahraničí, v prípade denných absolventov to bolo skôr krátke obdobie (menej ako 6 mesiacov resp. 6 mesiacov až rok) ale externisti zotrvali v zahraničí dlhšie obdobie (viac ako rok až 2 roky resp. viac ako 2 roky).

Graf 30 – Obdobie strávené pracou v zahraničí od štúdia na VŠ až do súčasnosti (v %)

Nakoľko nebola práca v zahraničí frekventovane zastúpená medzi respondentmi, iba stručne popíšeme, ktorí absolventi najviac vykonávali krátkodobú, resp. dlhodobú prácu v zahraničí.

Krátkodobo (menej ako 6 mesiacov) pracovali v zahraničí hlavne absolventi dennej formy štúdia z roku 2018 (10,0 %), muži (8,5 %), zo štátnych vysokých škôl (12,5 %), s I. stupňom vzdelania (9,5 %), zo skupiny vojenských vied (18,2 %), s bydliskom v Banskobystrickom kraji (12,7 %).

Dlhodobo (viac ako 2 roky) pôsobili v zahraničí absolventi externej formy z roku 2014 (10,2 %), muži (10,0 %), zo štátnych vysokých škôl (22,2 %), s III. stupňom vzdelania (21,9 %), s vyštudovaným odborom technických vied (20,0 %), žijúci v Trnavskom kraji (14,8 %).

3.5. Nepracujúci absolventi

Do prieskumu sa zapojili hlavne pracujúci vysokoškolský absolventi, avšak považujeme za prínosné interpretovať aj údaje o tých absolventoch, ktorí aktuálne z rôznych dôvodov nevykonávali pracovnú aktivitu.

V krátkosti popíšeme základné charakteristiky nepracujúcich absolventov v súčasnej dobe.

Celkovo nevykonávalo v súčasnosti pracovnú aktivitu 12,8 % (denných a externých) respondentov zapojených do prieskumu, z toho uviedlo 0,5 % absolventov (0,6 % denných a 0,3 % externých), že sú aktuálne nezamestnaní a hľadajú si prácu. Ďalšie analýzy sa budú týkať iba respondentov, ktorí aktuálne nevykonávajú žiadnu pracovnú aktivitu.

Najčastejšími dôvodmi nepracovania medzi absolventmi bolo pokračovanie v štúdiu (denní – 58,3 %, externí – 16,9 %) a rodičovské povinnosti (externí - 76,9 %, denní – 36,3 %).

Tabuľka 31 – Súčasná situácia absolventov podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Som nezamestnaný a hľadám si prácu	4,3	3,1
Som na materskej/rodičovskej dovolenke	36,3	76,9
Venujem sa ďalej plne štúdiu	58,3	16,9
Cestujem/oddych	0,2	1,5
Dobrovoľníctvo	0,6	1,5
PN, ZŤP	0,4	3,1
Spolu	100,0	100,0

Najkratšie (6 mesiacov a menej) boli nezamestnaní absolventi dennej formy (62,6 %), naopak najdlhšie (viac ako rok) boli nezamestnaní externisti (34,5 %).

Tabuľka 32 – Doba nezamestnanosti absolventov podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
6 mesiacov a menej	62,6	48,3
Viac ako 6 mesiacov a menej ako rok	12,3	17,2
Viac ako rok	25,2	34,5
Spolu	100,0	100,0

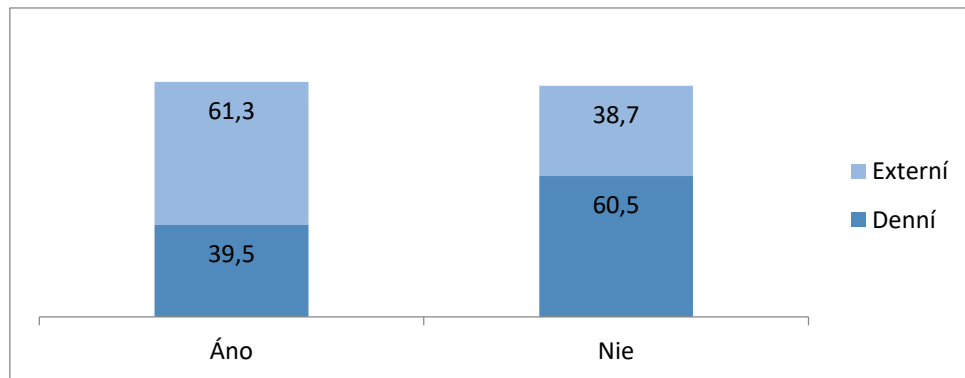
V stužnej podobe popíšeme charakteristiky respondentov, ktorí nepracovali krátke a dlhé obdobie.

Krátke obdobie (6 mesiacov a menej) bez pracovnej aktivity boli hlavne denní absolventi končiaci štúdium v roku 2018 (70,0 %), muži (72,0 %), z verejných vysokých škôl (63,9 %), s I. stupňom vzdelania (75,4 %), odboru zdravotníctva (87,5 %), s bydliskom v Nitrianskom kraji (85,7 %).

Dlhodobu (viac ako rok) nepracovali absolventi externej formy štúdia z roku 2018 (52,9 %), ženy (42,9 %), z verejných vysokých škôl (46,7 %), s I. stupňom vzdelania (38,5 %), s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji (75,0 %).

Za pozornosť stoja zistenia týkajúce sa evidencie absolventov na úrade práce. Podľa údajov boli na úrade práce evidovaní viac externisti (61,3 %) než denní (39,5 %) absolventi. V prípade dlhšej nezamestnanosti externistov je pre týchto absolventov výhodnejšie byť evidovaný na úrade práce (napr. kvôli plateniu odvodov a hmotnému zabezpečeniu).

Graf 31 – Absolventi evidovaní na úrade práce podľa formy štúdia (v %)

Najčastejším spôsobom odchodu absolventov z posledného zamestnania bol odchod z vlastného rozhodnutia resp. po dohode s vedením (44,6 % - denní a 28,6 % externí). V prípade denných absolventov boli ďalšími spôsobmi uvoľnenie z iných dôvodov (13,8 %) a pokračovanie v štúdiu (11,5 %). Medzi externistami to boli materská/rodičovská dovolenka, organizačné dôvody a skončenie zmluvy (všetky spôsoby zhodne 14,3 %).

Tabuľka 33 – Najčastejšie spôsoby odchodu absolventov z posledného zamestnania podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Odišiel som sám, resp. po dohode s vedením	44,6	28,6
Uvoľnenie z iných dôvodov	13,8	7,1
Ďalej študujem	11,5	7,1
Prepúšťanie zamestnancov z dôvodu nadbytočnosti	8,5	10,7
Materská/rodičovská dovolenka	8,5	14,3
Organizačné dôvody	7,7	14,3
Koniec zmluvy	4,6	14,3
Zánik organizácie	0,8	3,6
Spolu	100,0	100,0

V prípade, ak sa absolventi rozhodli odísť so zamestnania zaujímalo nás, čo ich k takémuto kroku motivovalo. Z údajov vyplýva, že najčastejším faktorom pre odchod so zamestnania bola v prípade denných absolventov nevyhovujúca pracovná náplň (24,3 %). Externisti najčastejšie uvádzali kombináciu možností – nevyhovujúca náplň práce, rodinné dôvody a zlé medziľudské vzťahy (zhodne po 19,0 %). Ďalšími frekventovanými faktormi ovplyvňujúcimi odchod zo zamestnania boli nízky príjem (12,1 % denní, 9,5 % externí), pokračovanie v štúdiu (10,3 % denní), žiadna alebo minimálna možnosť postupu (9,5 % externí).

Tabuľka 34 – Faktory ovplyvňujúce odchod absolventov zo zamestnania podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Nevyhovujúca náplň práce	24,3	19,0
Rodinné dôvody	19,6	19,0
Nízky príjem	12,1	9,5
Pokračovanie v štúdiu	10,3	4,8
Žiadna alebo minimálna možnosť odborného rastu	7,5	4,8
Nezhody s vedením	7,5	4,8
Zlé medziľudské vzťahy	7,5	19,0
Iné	5,6	4,8
Žiadna alebo minimálna možnosť funkčného postupu	2,8	9,5
Zlé pracovné podmienky	1,9	4,8
Rodičovské povinnosti	0,9	-
Spolu	100,0	100,0

Neboli zistené výrazné rozdiely medzi ďalšími znakmi, preto iba v krátkosti popíšeme najviac frekvencovaný faktor odchodu absolventov zo zamestnania.

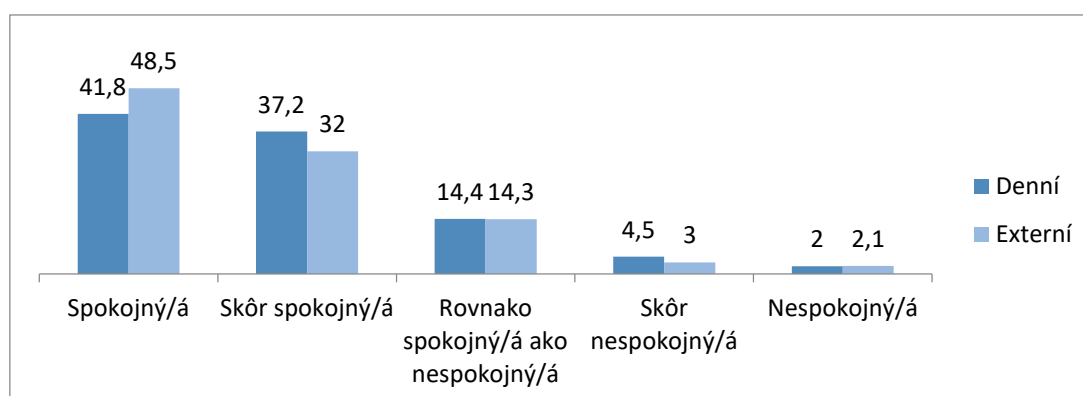
Nevyhovujúca pracovná náplň bola hlavným faktorom pre odchod zo zamestnania absolventov z roku 2018 (denní – 25,7 %, externí – 27,3 %), mužov (denní – 28,1 %, externí – 50,0 %), zo súkromných vysokých škôl (denní - 28,6 %, externí – 30,0 %), s I. stupňom vzdelania (denní 27,9 %, externí 28,6 %), odborov zdravotníctva (denní – 25,0 %) a spoločenských vied (externí – 23,5 %), s trvalým bydliskom v Košickom (denní - 36,4 %), Trenčianskom a Trnavskom (zhodne 50,0 %) kraji.

3.6. Spokojnosť absolventov s prácou a obavy zo straty práce

Spokojnosť absolventov s aktuálnym zamestnaním bola meraná na päťstupňovej škále, 1 – spokojný/á až 5 – nespokojný/á.

Zo získaných údajov bolo zrejmé, že prevažná časť absolventov (79 % denných a 80,5 % externých (spolu spokojný/á a skôr spokojný/á) bola vcelku spokojná s aktuálnym zamestnaním. Menší podiel absolventov (14,4 % denných a 14,3 % externých) prejavil neutrálny postoj k spokojnosti zo súčasnou prácou a iba nízky podiel absolventov (6,5 % denných a 5,1 % externých) bol so súčasným zamestnaním nespokojný.

Graf 32 – Spokojnosť so súčasným zamestnaním podľa formy štúdia absolventov (v %)

Medzi ďalšími znakmi boli zistené iba menšie rozdiely.

So súčasným zamestnaním boli najviac spokojní absolventi končiaci vysokoškolské štúdium v roku 2018 (denní – 42,3, externí – 52,7 %), denní muži (43,6 %) a externistky ženy (50,7 %), zo súkromných vysokých škôl (denní - 49,3 %, externí – 51,1 %), s dosiahnutým III. stupňom vzdelania (denní 45,5 %, externí 65,2 %), zo skupiny odborov technických vied (denní – 45,4 %) a spoločenských vied (52,7 %), s trvalým bydliskom v Prešovskom (denní – 46,0 %) a Banskobystrickom (externí – 53,5 %) kraji.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje hlavné dôvody nespokojnosti absolventov. Do týchto analýz boli zahrnutí iba respondenti, ktorí deklarovali nespokojnosť s aktuálnym zamestnaním.

Najčastejšími dôvodmi nespokojnosti medzi absolventmi dennej formy boli nespokojnosť s platovým ohodnotením (68,4 %), náplň práce (51,5 %) a pracovné prostredie (40,8). V prípade absolventov externej formy bola najväčšia nespokojnosť zaznamenaná pri pracovnom prostredí (66,7 %), platovom ohodnotení (50,0 %) a postavení v organizácii (50,0 %).

Tabuľka 35 – Dôvody nespokojnosti so súčasným zamestnaním podľa formy štúdia (v %)

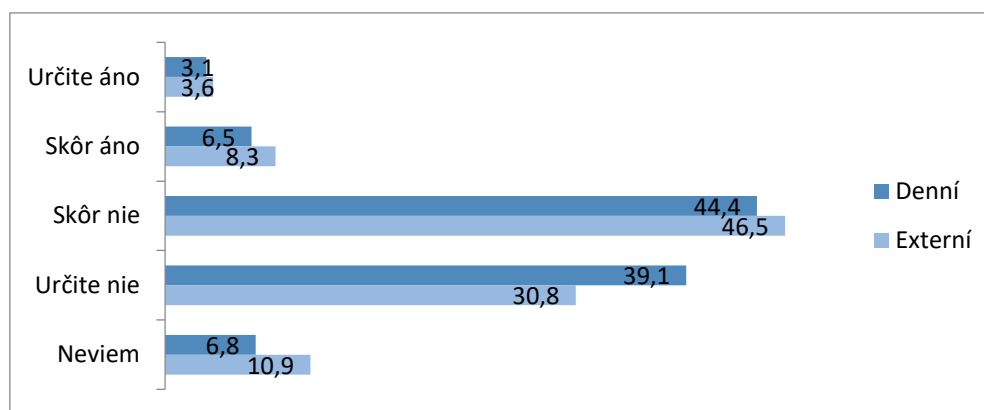
	Denní	Externí
Som nespokojný s platovým ohodnotením	68,4	50,0
Som nespokojný s náplňou práce	51,5	33,3
Som nespokojný s pracovným prostredím (kolektív, podmienky na pracovisku)	40,8	66,7
Som nespokojný s mojim postavením v organizácii (kompetencie)	32,0	50,0
Som nespokojný s dĺžkou pracovnej doby	25,2	11,1
Iné	2,9	2,8

*Respondenti mohli uviesť viacero možností.

Pri analýze súčasnej pracovnej situácie respondentov bolo potrebné venovať pozornosť aj tomu, či a do akej miery absolventi pociťovali obavy zo straty práce a tiež či sa chystali zmeniť svoje pracovné pôsobisko.

Z údajov vyplýva, že veľká väčšina absolventov (83,5 % denných a 77,3 % externých) nepociťovala obavy zo straty práce. Iba malý podiel absolventov (9,6 % denných a 11,9 % externých) vyjadril obavy zo straty aktuálnej práce.

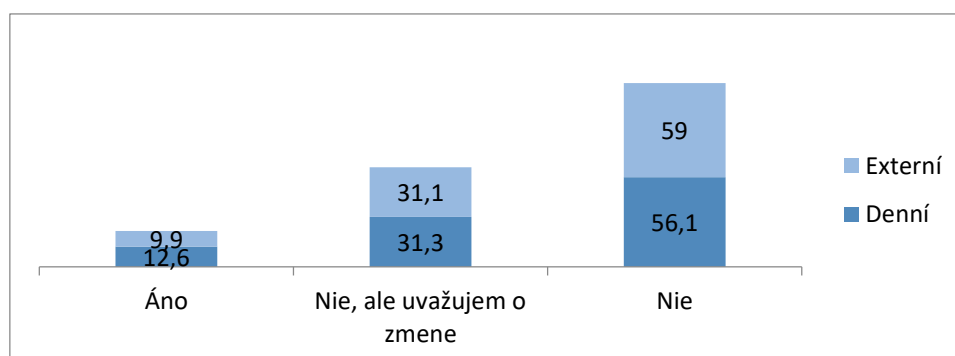
Graf 33 – Obavy zo straty práce v blízkej dobe podľa formy štúdia (v %)

Najväčšie obavy zo straty práce prejavili externí absolventi z roku 2018, ženy, zo štátnych vysokých škôl, s I. stupňom vzdelania, odboru spoločenských vied, žijúci v Prešovskom kraji.

Viac ako polovica respondentov (56,1 % denných a 59 % externých) neprejavila záujem o hľadanie nového pracovného uplatnenia. Približne tretina absolventov (31,3 % denných a 31,1 % externých) si síce nehľadala nové uplatnenie, avšak uvažovala o zmene pracovného pôsobiska. Menší podiel absolventov (12,6 % denných a 9,9 % externých) bol rozhodnutý zmeniť svoje pracovné uplatnenie.

Graf 34 – Hľadanie nového pracovného uplatnenia podľa formy štúdia (v %)

Nové pracovné uplatnenie si hľadali predovšetkým denní absolventi končiaci v roku 2018, ženy, z verejných vysokých škôl a externisti zo štátnych vysokých škôl, denní absolventi s dosiahnutým I. stupňom vzdelania, z odboru poľnohospodárstva, s trvalým bydliskom v Banskobystrickom kraji.

Môžeme konštatovať, že vysokoškolskí absolventi boli vo všeobecnosti spokojní so súčasnou prácou a nepociťovali obavy zo straty práce. Aj napriek tomu približne tretina absolventov uviedla, že uvažuje o zmene pracovného uplatnenia. Nízky podiel absolventov bol nespokojný so súčasným zamestnaním, pričom najčastejšími dôvodmi tejto nespokojnosti bolo platové ohodnotenie, náplň práce a pracovné prostredie.

3.7. Problémy absolventov pri hľadaní práce

Pri mapovaní uplatniteľnosti vysokoškolských absolventov na trhu práce nás tiež zaujímalo, akým problémom absolventi pri hľadaní práce čelili. Respondenti mali možnosť vyjadriť svoju negatívnu skúsenosť pri hľadaní práce. Problémy, s ktorými sa absolventi počas hľadania práce stretli, sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Najčastejšími ťažkosťami, s ktorými sa respondenti počas hľadania práce stretli, boli nízke finančné ohodnotenie (38,1 % denní a 31,4 % externí), nedostatok pracovných miest v odbore (30,2 % denní a 21,1 % externí), nedostatok pracovných miest v blízkosti bydliska (29,9 % denní a 27,7 % externí) a nezáujem o čerstvých absolventov VŠ (25,7 % denní a 12,1 % externí).

Tabuľka 36 – Ťažkosti pri hľadaní práce podľa formy štúdia (v %)

	Denní	Externí
Nízke finančné ohodnotenie	38,1	31,4
Nedostatok pracovných miest v odbore	30,2	21,1
Nedostatok pracovných miest v blízkosti bydliska	29,9	27,7
Nezáujem o čerstvých absolventov VŠ	25,7	12,1
Nedostatok akýchkoľvek pracovných miest	5,6	4,2
Nezáujem o ženskú pracovnú silu	4,3	2,6
Iné	1,1	1,3
Nedostatok praxe	1,0	0,7
Ťažkosti kvôli veku	-	0,7
Nedostatočné vzdelanie (jazykové zručnosti)	0,4	0,5
Nemal/a som žiadne ťažkosti	25,9	23,8

*Respondenti mohli uviesť viac možností.

Nakoľko boli zistené iba menšie rozdiely pri ostatných znakoch, uvádzame iba stručne, ktorých respondentov sa týkali najčastejšie zistené ťažkosti pri hľadaní práce.

Nízke finančné ohodnotenie vnímali negatívne hlavne absolventmi končiaci v roku 2014 (denní - 39,7 % a 31,9 % - externí), ženy (denné – 40,1 %, externistky – 33,0 %), zo štátnych vysokých škôl (denní – 39,5 %) a súkromných vysokých škôl (externí – 33,0 %), denní s II. stupňom vzdelania (41,3 %) a externisti s I. stupňom (36,0 %), zo skupiny odborov poľnohospodárstva (denní – 45,9 %) a zdravotníctva (externí – 34,8 %), s trvalým bydliskom v Banskobystrickom (denní – 43,0 %) a Košickom (externí – 40,7 %) kraji.

Zaujímavé bolo podrobnejšie sledovať, ktorí respondenti pociťovali nedostatok pracovných miest vo vlastnom vyštudovanom odbore. Boli to najmä denní absolventi z roku 2014 (32,4 %), ženy (36,1 %), z verejných vysokých škôl (30,4 %), zo skupiny odborov vied o kultúre a umení (50,7 %), prírodných vied (44,2 %) a poľnohospodárstva (37,6 %).

Ťažkosti s uplatnením sa na trhu práce v blízkosti bydliska mali väčšinou denné absolventky ženy (33,4 %), z verejných vysokých škôl (30,3 %), zo skupiny odborov spoločenských vied (33,2 %), s trvalým bydliskom v Banskobystrickom (39,6 %), Prešovskom (37,1 %) a v Košickom (34,8 %) kraji.

Nezáujem o čerstvých absolventov VŠ bol pozorovaný hlavne v prípade denných absolventov končiacich štúdiom v roku 2018 (26,3 %), s dosiahnutým II. stupňom vzdelania (27,2 %), s vyštudovaným odborom prírodných vied (30,3 %), vojenských a bezpečnostných vied (30,2 %) a spoločenských vied (29,0 %).

Väčšina absolventov sa počas hľadania práce nestretla s diskrimináciou (65,4 denných a 69,0 % externých). V prípade, ak sa respondenti s diskrimináciou stretli, najčastejšie išlo o znevýhodnenie kvôli nedostatku pracovných skúseností (denní – 58,4 %, externí - 39,7 %), kvôli veku (denní -12,8 %, externí – 26,7 %) a pohlaviu (denní - 13,2 %, externí – 10,8 %).

Tabuľka 37 – Diskriminačné správanie počas hľadania práce (v %)

	Denní	Externí
Kvôli nedostatku pracovných skúseností	58,4	39,7
Kvôli pohlaviu	13,2	10,8
Kvôli veku	12,8	26,7
Kvôli tehotenstvu, alebo deťom	7,1	12,9
Iné	2,5	6,0
Kvôli fyzickému postihnutiu alebo chorobe	1,7	1,3
Kvôli etnicite	0,9	2,6
Kvôli vyštudovanému odboru alebo VŠ	0,6	-
Kvôli dosiahnutému vzdelaniu	0,6	0,4
Kvôli jazyku alebo národnosti	0,6	-
Kvôli miestu bydliska	0,4	0,4
Kvôli prekvalifikovanosti	0,3	0,9
Kvôli výzoru	0,2	-
Nestretol/a som sa s diskrimináciou	65,4	69,0

*Respondenti mohli uviesť viac možností.

Ďalej stručne uvedieme najčastejšie druhy diskriminácie a popíšeme charakteristiky respondentov, ktorí ju najviac zaznamenali.

Pre nedostatok pracovných skúsenosti boli najčastejšie diskriminovaní denní absolventi končiaci štúdium v roku 2014 (63,6 %) a externisti z roku 2018 (45,8 %), denní absolventi s dosiahnutým II. stupňom vzdelania (64,6 %) a externisti s I. stupňom vzdelania (48,2 %), zo skupiny odborov spoločenských a technických vied (denní – 61,5 % resp. 60,2 %).

Znevýhodnenie pri hľadaní práce kvôli pohlaviu zaznamenali najmä ženy (denné – 19,0 a externistky – 14,0 %), absolventi z roku 2014 (denní – 17,6 %) a 2018 (externí – 12,0 %), prevažne denní absolventi odboru zdravotníctva (24,6 %).

Diskrimináciu kvôli veku pociťovali hlavne externí absolventi z roku 2014 (28,4 %), ženy (28,7 %), s dosiahnutým I. stupňom vzdelania (33,9 %), žijúci v Bratislavskom kraji (43,3 %).

3.8. Príjem absolventov

V záujme komplexného preskúmania uplatnenia vysokoškolských absolventov na trhu práce bola v prieskume položená respondentom otázka o výške ich hrubého mesačného príjmu. Odpovede respondentov boli kategorizované s cieľom zabezpečiť prehľadnosť výsledkov.

Skôr než pristúpime k podrobnejšej analýze príjmovej situácie absolventov, uvedieme ich priemerný² a mediánový³ príjem z hľadiska formy štúdia. Z nasledujúcej tabuľky je zrejmé, že výška príjmu (priemerného aj mediánového) sa líši podľa formy štúdia respondentov, tento vzťah je štatisticky významný (Cramer V = 0,366; p = 0,016). Takéto zistenie sa dalo očakávať vzhľadom na to, že externisti pôsobia v pracovnom procese dlhšie obdobie, disponujú teda dlhšou praxou než denní absolventi, to sa pravdepodobne premietlo do finančného ohodnotenia absolventov. Priemerný mesačný príjem absolventov dennej formy štúdia bol na úrovni 1 436 Eur zatiaľ čo v prípade externistov to bolo 1 606 Eur. Mediánový mesačný príjem denných absolventov bol 1 200 Eur a absolventov externej formy štúdia 1 300 Eur.

Tabuľka 38 – Priemerný a mediánový príjem podľa formy štúdia

Príjem	Denní	Externí
Priemer	1 436 Eur	1 606 Eur
Medián	1 200 Eur	1 300 Eur

*Zaokrúhlené na celé číslo.

Predpokladali sme, že absolventi so skôr ukončeným vysokoškolským vzdelaním (z roku 2014) budú kvôli nadobudnutej viacročnej praxi disponovať vyšším príjmom, než absolventi končiaci v roku 2018. To sa do určitej miery potvrdilo, ako je prezentované v nasledujúcej tabuľke. Absolventi z roku 2014 (denní - 22,1 % aj externisti – 18,0 %) boli viac sústredení v nadpriemernej príjmovej kategórii (1 500 až 2 000 Eur) oproti absolventom z roku 2018 (denným – 10,2 % aj externým – 15,0 %). Najväčší podiel absolventov končiacich v roku 2018 (denní – 32,9 % a externí – 34,8 %) disponoval mesačným príjmom v rozmedzí 700 až 1 100 Eur.

Tabuľka 39 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a roku ukončenia štúdia (v %)

	Denní		Externí	
	2014	2018	2014	2018
menej ako 520 Eur	4,6	11,4	3,8	3,0
520 až 700 Eur	5,5	9,5	5,3	8,2
700 až 1 100 Eur	26,9	32,9	30,9	34,8
1 100 až 1 500 Eur	24,8	26,5	25,1	20,6
1 500 až 2 000 Eur	22,1	10,2	18,0	15,0
2 000 až 2 500 Eur	6,4	3,2	5,1	6,9
2 500 až 3 000 Eur	3,1	1,8	2,8	3,9
3 000 až 3 500 Eur	1,6	0,8	1,5	1,7
3 500 až 4 000 Eur	1,5	0,8	2,3	-
4 000 až 4 500 Eur	0,9	0,6	0,3	0,9
4 500 až 5 000 Eur	1,2	1,3	2,3	0,9
5 000 až 5 500 Eur	0,3	0,4	0,5	2,6
5 500 až 6 000 Eur	1,1	0,6	2,3	1,7
6 000 Eur a viac	-	0,1	-	-

² Je vypočítaný zo všetkých prípadov, vrátane vysokých hodnôt.

³ Je to stredná hodnota všetkých uvedených miezd.

Rozdiely v mesačnom príjme absolventov na základe pohlavia boli najviac zreteľné v príjmových kategóriách 700 až 1 100 Eur a 1 500 až 2 000 Eur. Veľké zastúpenie v kategórii 700 až 1 100 Eur mali ženy (denné – 37,1 % a externistky – 41,1 %), v porovnaní s mužmi, tí boli v rovnakej príjmovej kategórii zastúpení výrazne menej (denní – 20,4 % a externí – 19,7 %). Naopak, vo vyššej príjmovej kategórii (1 500 až 2 000 Eur) boli sústredení skôr muži (denní – 22,6 %, externí – 23,0 %) než ženy (denné – 11,0 %, externé – 13,5 %).

Tabuľka 40 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a pohlavia (v %)

	Denní		Externí	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži
menej ako 520 Eur	8,5	7,4	3,8	2,8
520 až 700 Eur	10,1	3,9	8,1	2,3
700 až 1 100 Eur	37,1	20,4	41,1	19,7
1 100 až 1 500 Eur	24,3	27,8	21,6	25,4
1 500 až 2 000 Eur	11,0	22,6	13,5	23,0
2 000 až 2 500 Eur	3,4	7,0	2,4	12,2
2 500 až 3 000 Eur	1,3	3,9	1,9	5,2
3 000 až 3 500 Eur	0,7	1,8	0,5	2,3
3 500 až 4 000 Eur	0,8	1,5	1,4	1,4
4 000 až 4 500 Eur	0,5	1,3	-	0,9
4 500 až 5 000 Eur	1,2	1,3	1,6	1,9
5 000 až 5 500 Eur	0,2	0,4	1,6	0,9
5 500 až 6 000 Eur	0,8	0,8	2,4	1,9
6 000 Eur a viac	-	-	-	-

Z pohľadu typu vysokých škôl bolo zaujímavé sledovať zaradenie absolventov do jednotlivých príjmových kategórií. Za pozornosť stojí hlavne rozloženie absolventov štátnych vysokých škôl, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke, denní absolventi boli koncentrovaní najmä v troch kategóriách (700 až 1 100 Eur, 1 100 až 1 500 Eur a 1 500 až 2 000 Eur), tieto kategórie sústreďovali až 88,6 % denných absolventov zo štátnych vysokých škôl. Podobné to bolo aj pri externistoch zo štátnych vysokých škôl, avšak tí boli koncentrovaní do dvoch príjmových kategórií (1 100 až 1 500 Eur a 1 500 až 2 000 Eur), celkovo to uviedlo 61,1 % absolventov externej formy štúdia. Na základe údajov môžeme konštatovať, že denní aj externí absolventi z verejných aj súkromných vysokých škôl disponovali najčastejšie mesačným hrubým príjmom v rozmedzí 700 až 1 100 Eur.

Tabuľka 41 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a typu VŠ (v %)

	Denní			Externí		
	Verejné	Súkromné	Štátne	Verejné	Súkromné	Štátne
menej ako 520 Eur	8,0	11,6	2,9	4,0	1,8	5,6
520 až 700 Eur	7,4	10,1	2,9	6,3	8,3	-
700 až 1 100 Eur	29,7	29,0	28,6	29,4	41,4	5,6
1 100 až 1 500 Eur	25,7	23,2	34,3	24,2	18,9	38,9
1 500 až 2 000 Eur	16,3	11,6	25,7	18,4	14,8	22,2
2 000 až 2 500 Eur	4,9	2,9	-	6,3	4,1	5,6
2 500 až 3 000 Eur	2,4	4,3	5,7	3,5	1,8	11,1
3 000 až 3 500 Eur	1,3	-	-	1,6	0,6	5,6
3 500 až 4 000 Eur	1,1	2,9	-	1,4	1,2	-
4 000 až 4 500 Eur	0,8	1,4	-	0,7	-	-
4 500 až 5 000 Eur	1,2	1,4	-	1,4	1,8	5,6
5 000 až 5 500 Eur	0,4	-	-	1,4	1,2	-
5 500 až 6 000 Eur	0,8	1,4	-	1,4	4,1	-
6 000 Eur a viac	-	-	-	-	-	-

Pri analýze príjmovej situácie absolventov z pohľadu nadobudnutého stupňa vzdelania sme predpokladali, že vyššie vzdelanie bude pozitívne pôsobiť na výšku príjmu respondentov. To sa čiastočne potvrdilo, ako znázorňuje nasledujúca tabuľka, veľký počet absolventov I. stupňa dennej formy štúdia (23,8 %) (netýka sa to externistov) zarábala mesačne menej ako 520 Eur, avšak to môže byť spôsobené vykonávaním neplnohodnotných pracovných činností (brigády, dohody, čiastkový úväzok a pod.) absolventov počas ich pokračujúceho vysokoškolského štúdia. Rozdiel v príjme respondentov na základe dosiahnutého vzdelania bol najviac badateľný v príjmovej kategórii 1 100 až 1 500 Eur. Možno pozorovať nárast počtu absolventov v tejto kategórii podľa stupňa dosiahnutého vzdelania, I. stupeň (denní – 15,9 %, externí – 20,0 %), II. stupeň (denní - 27,7 %, externí - 23,4 %), III. stupeň (denní – 32,5 %, externí – 28,3 %). Je však potrebné konštatovať, že rozdiel v príjme absolventov (denných aj externých) podľa dosiahnutého stupňa vzdelania nemá rovnakú postupnosť aj pri ďalších príjmových kategóriách, teda nie je možné vysloviť záver, že respondenti s najvyšším stupňom vzdelania (III.), disponujú aj najvyšším príjmom.

Tabuľka 42 – Výška hrubého mesačného príjmu podľa formy štúdia a stupňa vzdelania (v %)

	Denní			Externí		
	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň
menej ako 520 Eur	23,8	4,2	2,5	2,8	3,7	3,3
520 až 700 Eur	10,8	6,7	5,1	11,7	5,6	1,7
700 až 1 100 Eur	27,6	30,2	29,9	35,2	33,3	18,3
1 100 až 1 500 Eur	15,9	27,7	32,5	20,0	23,4	28,3
1 500 až 2 000 Eur	9,9	18,1	15,3	15,2	18,0	15,0
2 000 až 2 500 Eur	3,9	5,1	5,1	4,1	5,6	10,0
2 500 až 3 000 Eur	2,4	2,4	2,5	2,1	2,3	11,7
3 000 až 3 500 Eur	0,7	1,3	2,5	0,7	1,6	3,3
3 500 až 4 000 Eur	0,7	1,3	1,3	1,4	1,2	3,3
4 000 až 4 500 Eur	1,0	0,8	0,6	1,4	-	1,7
4 500 až 5 000 Eur	2,1	1,0	0,6	0,7	2,3	-
5 000 až 5 500 Eur	0,5	0,3	-	3,4	0,7	-
5 500 až 6 000 Eur	0,5	0,9	1,9	1,4	2,1	3,3
6 000 Eur a viac	0,2	-	-	-	-	-

Medzi ďalšími skúmanými znakmi boli zistené menšie rozdiely, preto budeme prezentovať iba tie najvýraznejšie.

Z pohľadu skupiny odborov môžeme konštatovať, že nižšie príjmové kategórie (520 až 700 Eur) boli zastúpené najmä dennými absolventmi odboru poľnohospodárstva (23,9 %) a externistami z odboru zdravotníctva (16,9 %). Najväčšia časť absolventov (zo všetkých odborov) disponovala hrubým mesačným príjmom v rozmedzí od 700 až 1 100 Eur, uviedlo to priemerne 29,8 % denných a 32,4 % externých absolventov. Vyššie príjmové kategórie (1 500 až 2 000 Eur) boli zastúpené predovšetkým absolventmi technických vied (denní – 21,4 %, externí – 23,3 %).

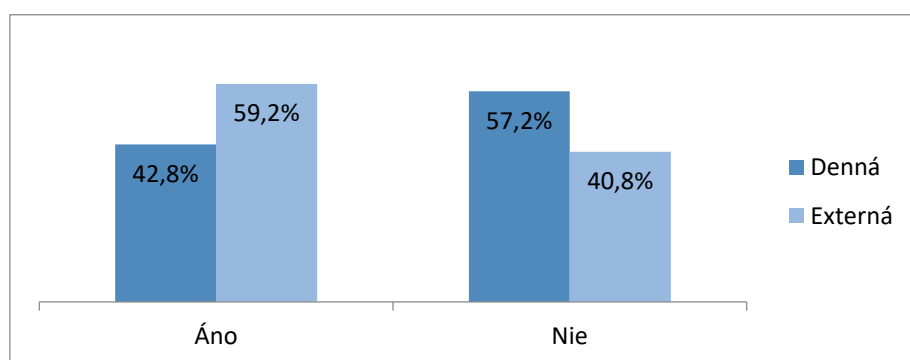
V prípade miesta trvalého bydliska sa v prieskume zistilo, že vo vyššej príjmovej kategórii (1 500 až 2 000 Eur) sa nachádzali hlavne absolventi žijúci na západnom Slovensku, konkrétne v Bratislavskom (denní - 25,4 %, externí – 32,7 %) a Trnavskom (denní – 16,5 %, externí - 22,7 %) kraji. Nižšími príjmami (700 až 1 100 Eur) disponovali denní absolventi s trvalým pobytom v Banskobystrickom (39,1 %) a Prešovskom (33,5 %) kraji a externisti z Košického (55,4 %) a Prešovského (47,5 %) kraja.

4. Ďalšie vzdelávanie

V tejto kapitole analyzujeme údaje o ďalšom vzdelávaní, či absolventi disponovali dostatočným množstvom informácií o možnosti ďalšieho vzdelávania, či sa takéhoto vzdelávania zúčastnili a čo ich k tomu najviac motivovalo.

Zo zistení vyplýva, že dostatkom informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania disponovali najmä externisti (59,2 %). Nižšiu mieru dostupnosti informácií o ďalšom vzdelávaní vyjadrili absolventi dennej formy štúdia (42,8 %).

Graf 35 – Dostupnosť informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania podľa formy štúdia

V prieskume bolo ďalej zisťované, či sa absolventi za obdobie posledných 12 mesiacov zúčastnili na nejakej forme ďalšieho vzdelávania. Z výsledkov vyplýva, že najčastejšími formami ďalšieho vzdelávania boli samoštúdium (denní – 53,2 %; externí – 50,9 %), školenie (denní – 43,8 %; externí – 48,6 %) a jazykový kurz (denní – 24,0 %; externí – 21,2 %).

Tabuľka 43 – Ďalšie vzdelávanie za posledných 12 mesiacov (v %)

Formy vzdelávania	Denní	Externí
Jazykový kurz	24,0	21,2
Rekvalifikačný kurz	3,8	4,1
Ďalšia vysoká škola	7,8	7,9
Postgraduálne štúdium	5,0	4,7
Doktorandské štúdium	5,1	2,6
Samoštúdium	53,2	50,9
Školenie (pracovný kurz)	43,8	48,6
Pokračovanie v štúdiu	2,2	2,4
Atestácia a iné certifikácie	0,3	1,2
Habilitácia, Rigorózne štúdium	0,5	0,3

* Iba respondenti, ktorí sa v nejakej forme vzdelávali. Respondenti mohli odpovedať na viacero možností.

Z údajov vyplýva, že absolventi boli motivovaní ďalej sa vzdelávať hlavne kvôli potrebe zlepšenia vedomostí o súčasnej práci (denní – 65,5 %; externí – 64,5 %). Medzi ďalšie dôvody patrili povinnosť vzdelávať sa (denní – 14,1 %; externí – 17,7 %) a príprava na prácu v inej oblasti (denní – 11,0 %; externí – 10,7 %).

Tabuľka 44 – Dôvody pre ďalšie vzdelávanie (v %)

	Denní	Externí
Pokračovanie v štúdiu	1,3	-
Dobrovoľné vzdelávanie	3,3	2,4
Ďalšie vzdelávanie bolo povinné (požadované zamestnávateľom)	14,1	17,7
Zlepšiť jazykové schopnosti	0,8	,6
Pre lepšie budúce uplatnenie, vyšší plat	1,1	1,3
Iné	0,3	,6
Zlepšiť si svoje vedomosti o súčasnej práci	65,5	64,5
Pripraviť sa na prácu v inej oblasti	11,0	10,7
Pripraviť sa na podnikateľskú činnosť	2,6	2,3
Spolu	100,0	100,0

5. Hlavné zistenia prieskumu

Denní absolventi VŠ štúdia nemali pred nástupom na vysokú školu jasnú predstavu o svojom budúcom povolání, iba 15,4 % denných absolventov malo predstavu o budúcom povolání pred štúdiom na vysokej škole, počas štúdia to už bolo 22,7 % a po ukončení štúdia 34,5 %. Z pohľadu externistov bolo zistené, že ich predstavy o budúcom povolání boli ovplyvnené štúdiom na vysokej škole iba minimálne. Môžeme konštatovať, že hlavne pre denných absolventov bolo štúdium na vysokej škole prínosné pre ich ďalšie uplatnenie na trhu práce.

Pre absolventov bol vyštudovaný odbor užitočný ako príprava pre ďalšie vzdelávanie, okrem toho bol odbor užitočný aj pre oblasti ako osobný rozvoj, budúcu kariéru a súčasnú prácu. Absolventi však zároveň hodnotili nadobudnuté vedomosti a zručnosti ako príliš teoretické.

Na základe doterajších pracovných skúseností absolventov (denných aj externých) bolo ich hodnotenie výberu vysokej školy aj študovaného odboru pozitívne.

Štúdium absolventov v zahraničí nebolo príliš rozšírené (15,2 % denných a 2,5 % externých). Avšak v prípade, ak absolventi v zahraničí pôsobili, bolo to najčastejšie na obdobie 3 až 6 mesiacov. Skúsenosti zo zahraničného štúdia boli pre týchto absolventov prínosné hlavne z pohľadu ich osobného rozvoja.

Prevažná časť absolventov zapojených do prieskumu počas štúdia pracovala (78,9 % externých a 70,4 % denných). Na financovaní životných a študijných nákladov absolventov počas ich štúdia na vysokej škole sa najviac podieľali rodičia a vlastná pracovná aktivita absolventov. Denní absolventi počas štúdia najčastejšie pracovali krátkodobo (0 až 2 mesiace) v odbore, ktorý čiastočne súvisel so študovaným odborom. Externisti pracovali najmä v študovanom odbore, a to dlhodobo (viac ako 12 mesiacov). Absolventi (denní aj externí) hodnotili prínos práce v odbore ako najužitočnejší pre ich budúcu kariéru a aj osobný rozvoj.

Prvú prácu si absolventi našli relatívne rýchlo, asi polovici (45,8 %) denných absolventov stačili menej ako 3 mesiace a približne dve tretiny (67,9 %) externistov disponovalo prácou už počas štúdia na vysokej škole. Absolventi disponovali najčastejšie prácou na dobu neurčitú (50,2 % denných a 62 % externých). Najviac využívanými spôsobmi nájdenia prvej práce boli komerčná internetová inzercia, oslovenie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy a osobné kontakty (rodina, priatelia, známi).

Vysokoškolskí absolventi väčšinou nevyužili po ukončení štúdia možnosť absolventskej praxe.

Pozitívnym zistením bolo, že viac ako polovica absolventov (51,8 % denných a 56,3 % externých) zotrvala v prvom zamestnaní od skončenia štúdia do doby vykonania prieskumu.

V súčasnosti disponujú denní absolventi najviac prácou v súkromnom sektore, naopak externisti pracujú väčšinou vo verejnom/štátnom sektore. Najčastejšími spôsobmi nájdenia aktuálnej práce boli (rovnako ako pri hľadaní prvej práce) komerčná internetová inzercia, oslovenie zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy a osobné kontakty (rodina, priatelia, známi).

Najviac absolventov aktuálne pracuje v odvetví verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc (28,6 % - denní a 46,6 % - externí).

Vysokoškolskí absolventi (42,2 % - denných a 40,7 % - externých) v súčasnosti pracujú najmä vo veľkých spoločnostiach (viac ako 250 zamestnancov).

Pre absolventov (denných aj externých) bol potrebný II. stupeň vysokoškolského vzdelania a vlastný vyštudovaný odbor na výkon ich súčasnej práce.

Prevažná časť absolventov v aktuálnej práci nezastáva riadiacu pozíciu (78,7 % denných a 67,3 % externých).

Väčšina absolventov v súčasnosti disponuje prácou na plný úväzok (65,9 % denných a 80,0 % externých).

Vysokoškolskí absolventi vo väčšine prípadov nemali záujem o prácu v zahraničí, uviedlo to 84,6 % denných a 71 % externých respondentov.

Celkovo v súčasnosti nepracovalo 12,8 % (denných a externých) respondentov zapojených do prieskumu, z toho uviedlo 0,5 % absolventov (0,6 % denných a 0,3 % externých), že sú aktuálne nezamestnaní a hľadajú si prácu. Najčastejšími dôvodmi nevykonávania pracovnej aktivity bolo pokračovanie v štúdiu (pri denných) a materská/rodičovská dovolenka (pri externistoch).

Obdobie nezamestnanosti absolventov trvalo väčšinou 6 mesiacov a kratšie (denní – 62,6 %; externí – 48,3 %). Na úrade práce bolo evidovaných viac externých (61,3 %) než denných (39,5 %) absolventov (z nepracujúcich respondentov).

Absolventi (denní aj externí) prevažne vyjadrili spokojnosť s aktuálnym zamestnaním. V prípade, ak boli absolventi nespokojní, bolo to z dôvodu neuspokojivého platového ohodnotenia a pracovného prostredia (kolektív, podmienky na pracovisku). Aj napriek celkovej spokojnosti absolventov so súčasnou prácou, približne tretina absolventov uviedla, že uvažuje o zmene pracovného uplatnenia.

Absolventi sa pri hľadaní práce stretli aj z rôznymi ťažkosťami, medzi najvýraznejšie patrili nízke finančné ohodnotenie (38,1 % denní a 31,4 % externí), nedostatok pracovných miest v odbore (30,2 % denní a 21,1 % externí), nedostatok pracovných miest v blízkosti bydliska (29,9 % denní a 27,7 % externí) a nezáujem o čerstvých absolventov VŠ (25,7 % denní a 12,1 % externí). Absolventi tiež zaznamenali pri hľadaní práce diskriminačné správanie (v menšej miere), najčastejšie sa týkalo nedostatku pracovných skúseností, veku a pohlavia.

Priemerný mesačný príjem absolventov dennej formy štúdia bol na úrovni 1 436 € zatiaľ čo v prípade externistov to bolo 1 606 €. Mediánový mesačný príjem denných absolventov bol 1 200 € a pri absolventoch externej formy štúdia to bolo 1 300 €.

O možnostiach ďalšieho vzdelávania malo dostatok informácií 59,2 % externých a 42,8 % denných absolventov. Najčastejšími formami ďalšieho vzdelávania boli samoštúdium (denní – 53,2 %; externí – 50,9 %), školenie (denní – 43,8 %; externí – 48,6 %) a jazykový kurz (denní – 24,0 %; externí – 21,2 %).

Názov: **Uplatnenie absolventov vysokých škôl na trhu práce**
*Porovnávacía správa za absolventov dennej a externej
formy štúdia*

Vypracovali: Mgr. Tomáš Filčák

Oddelenie VŠ
Odbor metodiky a tvorby informácií školstva
CVTI SR
www.cvtisr.sk

Rok vydania 2021

Interná publikácia - Publikácia neprešla jazykovou úpravou